Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026

Nagekomen technische vragen fractie BBB: vragen 1 t/m 38

Nagekomen technische vragen fractie PVV: vragen 39 en 40

Nagekomen vragen fractie FvD*: vragen 41 t/m 137

Nagekomen technische vragen fractie CDA: vragen 138 t/m 180

**: conceptvragen zijn binnen de termijn ingediend, maar definitieve vragen konden pas enkele dagen na sluiting van de termijn worden doorgezet richting de organisatie. Desalniettemin is gestreefd om zoveel mogelijk vragen tijdig te voorzien van een antwoord. Daar waar de beantwoording nog volgt, is in een aantal gevallen meer uitwerkingstijd nodig voor de antwoorden.*

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

Nr.	Programma of beleidsterrein	Bijlage, Pagina	Vraag	Antwoord
Technische vragen fractie BBB				
1	Bestuur en veiligheid	Burap, Samenvatting afwijkingen Programma 1, pag. 5	Voor de toezichtgebieden Huisvesting vergunninghouders, Informatie- en archiefbeheer en Omgevingsrecht wordt op basis van de huidige inzichten de doelstelling in 2026 naar verwachting niet behaald en leidt daarmee tot de keurrood als verwacht eindresultaat. Is het achterblijven huisvesten vegunninghouders te relateren aan de bouwproductie dus de beperkte woningvoorraad?	Ja. De huidige beschikbare woningvoorraad is o.a. een oorzaak van het achterblijven van de huisvesting van vergunninghouders.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

2	Bestuur en veiligheid	Burap, pag. 5	De regionale samenwerking met gemeenten en waterschappen is versterkt d.m.v. het organiseren van regionale ontwikkelingen. Kunt u met een aantal voorbeelden op verschillende beleidsterreinen aangeven welke regionale ontwikkelingen u als provincie georganiseerd hebt?	De regionale ontwikkeldagen worden samen met de 4 regio's (gemeenten en waterschappen) georganiseerd. Tijdens deze regionale ontwikkeldagen bespreken we de (gezamenlijke) opgaven in de 4 regio's en maken we afspraken over uiteenlopende projecten of processen. Dit zijn afspraken die passen binnen de kaders en uitvoering van bestaand beleid van de provincie, waterschappen en gemeenten. Dit zijn afspraken over o.a. woningbouw (o.a. woondeals, Dorpenstrategie), regionale mobiliteitsprogramma's (RMP), meerjarig multimodaal mobiliteitspakketten (MMMP), regionale bedrijventerreinenprogrammering, kwaliteitsverbetering landschap. Binnenkort ontvangt u een memo van de gedeputeerde Oudenhoven met een terugkoppeling van de bestuurlijke regionale ontwikkeldagen voorjaar/zomer 2026.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

3	Bestuur en veiligheid	Burap, pag. 6	Verbeteren van de ervaren gezondheid van Brabanders. » Toelichting afwijking: de prognose voor 2030 blijft met circa 1,2- 1,3 extra gezonde levensjaren achter bij de ambitie van dríe extra gezonde levensjaren. Kunt u aangeven hoe dit komt?	De prognose van 1,2 tot 1,3 extra gezonde levensjaren laat zien dat de ontwikkeling positief is, maar minder snel verloopt dan met de ambitie van drie extra gezonde levensjaren is beoogd. Gezondheid wordt beïnvloed door een samenhang van factoren. Zo blijven leefstijlontwikkelingen, waaronder overgewicht, bewegen en voeding, van invloed. Ook de leefomgeving speelt een belangrijke rol, bijvoorbeeld via luchtkwaliteit, geluid, groen, mogelijkheden om te bewegen en sociale omstandigheden. Effecten van verbeteringen op deze terreinen worden vaak pas op langere termijn zichtbaar. Daarnaast heeft de COVID-19-pandemie invloed gehad op de gezondheid van Brabanders, onder meer via sterfte, mentale gezondheid, eenzaamheid en leefstijl. De ambitie van drie extra gezonde levensjaren blijft daarmee richtinggevend voor de gezamenlijke inzet op preventie en een gezonde leefomgeving.

4	Water en bodem	Burap, pag. 10, Samenvatting afwijkingen programma 3	Voldoende water. Niet te weinig diep en ondiep grondwater en oppervlaktewater met optimale zoetwaterbeschikbaarheid en waterverdeling in geval van extreme droogte, en niet te veel oppervlaktewater, om ernstige regionale wateroverlast zo veel mogelijk te voorkomen. Toelichting afwijking: het diepe en ondiepe grondwaterpakket is onvoldoende om duurzaam bij te dragen aan natuur en drinkwaterproductie. Welke maatregelen treft u om hier aan te voldoen	De provincie zet in op herstel van het grondwatersysteem door minder onttrekking van grondwater, meer aanvulling door infiltratie van hemelwater en het water langer vasthouden (zie de Droogteagenda). Dit doen we ondermeer met het Koersdocument Brabantbreed beregeningsbeleid, ondersteuning van hergebruik van restwater via De Waterbank, (drink)waterbesparing en de aanvullende bronnen brak grondwater en zeewater. Ook worden met de waterschappen maatregelen uitgevoerd voor het vasthouden van water in natte natuurparels. Deze inzet draagt bij aan herstel, maar is nog niet voldoende om alle doelstellingen voor voldoende water in 2027 te behalen.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

5	Water en bodem	Burap, pag. 10, Samenvatting afwijkingen programma 3	Uitvoeren Deltaprogramma Maas. » Toelichting afwijking: de stap naar de volgende projectfase voor de projecten Oeffeit en Lob van Gennep vergt meer tijd dan verwacht Wat is hier de oorzaak van?	Voor Oeffelt en Lob van Gennep is meer tijd nodig om met de betrokken partners tot een gedragen aanpak, financiering en besluitvorming voor de volgende projectfase te komen. Voor beide projecten wordt verwacht dat de uitgewerkte aanpak in het najaar van 2026 wordt bekrachtigd. Daarnaast staat landelijk de financiering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma onder druk door bezuinigingen bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Rijkswaterstaat.
6	Water en bodem	Burap, pag. 11, Samenvatting afwijkingen programma 3	Vitale bodem. Vergroten van de vitaliteit, sponswerking, resistentie tegen ziekten en natuurlijk productievermogen van de bodem voor duurzame landbouw en biodiversiteit. Toelichting afwijking: Voor bodemvitaliteitzijn nog geen breed geaccepteerde normen. Herstel van de vitaliteit van de bodem vergt meerjarige inzet en effecten zijn pas na enkele jaren merkbaar Hoeveel jaar denkt u dat het merkbaar is?	Een exact aantal jaren kan op dit moment niet worden genoemd. Effecten van bodemverbetering zijn afhankelijk van bodemtype, uitgangssituatie, gekozen maatregelen en consequent beheer. Daarom gaat het om een meerjarige ontwikkeling. Via BodemUP voeren circa 1.750 deelnemers op meer dan 35.000 hectare maatregelen uit. De ontwikkeling wordt de komende jaren beter meetbaar door de Europese Richtlijn Bodemmonitoring: Nederland moet deze uiterlijk 1 december 2028 in nationale wetgeving omzetten en in 2030 moet de eerste monitoringsronde zijn uitgevoerd.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

7	Natuur en milieu	Burap, pag. 12 Samenvatting afwijkingen programma 4	Herstel van de biodiversiteit buiten N2000 gebieden is ook afhankelijk van bredere transitie naar duurzame landbouw, energievoorziening en een natuurinclusieve samenleving. Kunt u aangeven wat de relatie tussen herstel van de biodiversiteit en energievoorziening is? Kunt u dit tevens onderbouwen met enkele voorbeelden?	In plaats van "energievoorziening" is hier "energietransitie" bedoeld. Het gaat daarbij met name om de grote na-isolatieopgave en waarbij het van belang is om voldoende alternatieve voorzieningen voor kwetsbare soorten als vleermuizen en gierzwaluwen te realiseren.
8	Natuur en milieu	Burap, pag. 12 Samenvatting afwijkingen programma 4	Realisatie ecologische verbindingszones. Toelichting afwijking: De realisatie valt naar verwachting iets lager uit voor 2026 dan gepland Wat is daar de oorzaak van?	Dit komt door de benodigde meerjarige inzet op, en het ontbreken van grondbeschikbaarheid, Er zijn daardoor een aantal aanvragen van Ecologische Verbindingszones die nog niet in uitvoering waren ingetrokken, omdat aanvragers aan het eind van het jaar nieuwe aanvragen in willen dienen op basis van de aangepaste normbedragen voor realisatie.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

9	Natuur en milieu	Burap, pag. 12 Samenvatting afwijkingen programma 4	Bossen aangelegd en gerevitaliseerd. Toelichting afwijking: De ambitie voor nieuwe en gezonde bossen is fors en de beschikbare middelen daarvoor vooralsnog ontoereikend. Hoeveel provinciale gelden aan subsidie gaat er naar de RWE voor biomassa verbranding?	Er gaan geen provinciale subsidies naar RWE voor biomassaverbranding.
10	Natuur en milieu	Burap, pag. 14 Samenvatting afwijkingen programma 4	Luchtkwaliteit: gezondheidswinst door schonere lucht Dit staat op groen. Klopt dit wel in relatie tot de doelstelling?	Voor nadere toelichting verwijzen we u naar programma 04 Natuur en Milieu. De doelstelling betreft het maatschappelijke doel (wat willen we bereiken), waar de provincie een bijdrage aan levert (Wat gaan we daarvoor doen). De bijdrage betreft de concrete prestatie van de provincie en is uitgedrukt in het aantal deelnemende gemeenten aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). Streefwaarde is 52%, hetgeen gehaald is (groen).

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

11	Natuur en milieu	Burap, pag. 14 Samenvatting afwijkingen programma 4	Hoe ziet de provincie de relatie tot het feit dat de cumulatieve geurhinder per saldo lager is (veel bedrijven zijn gestopt) en de toename van het aantal klachten?	De berekende cumulatieve geurbelasting kan per saldo zijn afgenomen doordat bedrijven zijn gestopt, terwijl het aantal klachten toch stijgt. Klachten worden namelijk niet alleen bepaald door de omvang van de geurbelasting, maar ook door factoren zoals piekbelasting, weersomstandigheden, de ligging van overblijvende bedrijven ten opzichte van woningen, een grotere meldingsbereidheid en de ervaren hinder door omwonenden. Hierdoor kan een afname van de gemiddelde geurbelasting samengaan met een toename van het aantal klachten.
12	Natuur en milieu	Burap, pag. 14 Samenvatting afwijkingen programma 4	Als er geen vergunningen worden afgegeven. Hoe kan dan de werkvoorraad oplopen?	Initiatiefnemers kunnen wel aanvragen indienen. Vergunningverlening is vraag-gestuurd. Dat betekent dat een initiatiefnemer zelf bepaald wanneer hij een aanvraag indient, ongeacht of deze afgehandeld kan worden.

13	EKT	Burap, pag. 15 Samenvatting afwijkingen programma 5	Brabant is een vooraanstaande speler in het Europese innovatiesysteem. Wat zijn de bottlenecks waar u tegen aan loopt?	Brabant behoort tot de Europese kopgroep op het gebied van innovatie. De uitdagingen waar we tegenaan lopen zijn ook de uitdagingen waar veel andere innovatieve regio's in Europa mee te maken hebben. Denk aan het aantrekken en behouden van voldoende talent, het blijven investeren in onderzoek en innovatie, aantrekken van (private) investeringen en het sneller kunnen opschalen en vermarkten van innovaties. Daarnaast zien we steeds vaker dat schaarstes op het gebied van arbeidsmarkt, energie infrastructuur en fysieke ruimte een rem kunnen zetten op verdere groei en innovatie. We constateren daarbij dat andere regio's, nationaal en internationaal, net als Brabant, steeds nadrukkelijker investeren in hun innovatie ecosysteem en de concurrentiepositie versterken. Dat betekent dat het vasthouden van onze toppositie geen vanzelfsprekendheid is en vraagt om grootschalige investeringen en aandacht voor onze concurrentiepositie en innovatiekracht.

14	EKT	Burap, pag. 15 Samenvatting afwijkingen programma *5*	Ontwikkelen, benutten en behouden van voldoende talent op alle niveaus Is er gekeken naar provinciale samenwerking met de gezondheidszorg voor betere (praktijkgerichte) opleidingstrajecten voorzover de provincie daar een rol in kan spelen?	De provincie zet breed in op het ontwikkelen, benutten en behouden van talent. We voeren geen afzonderlijk arbeidsmarktbeleid per sector, maar richten ons op vraagstukken die in meerdere tekortsectoren spelen, waaronder zorg, ICT, techniek en de bouw. Via PACT Brabant zetten we samen met de arbeidsmarktregio's, onderwijs en werkgevers in op LLO en het versterken van de leer- en ontwikkelcultuur bij Brabantse organisaties. Daarnaast werken we aan het verhogen van de arbeidsproductiviteit door slimmer werken te organiseren en sociale en technologische innovaties toe te passen. Ook zetten we nadrukkelijk in op Jong Talent, zodat jongeren de juiste vaardigheden ontwikkelen en voor de Brabantse arbeidsmarkt behouden blijven en zetten we in op het versterken en herwaarderen van vakmanschap. De inzet is daarmee ook relevant voor sectoren waar de tekorten sterk oplopen, zoals de zorg, waarbij samenwerking met sectorale en regionale partners noodzakelijk is.
15	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18 Samenvatting afwijkingen programma *7*	Opstellen plan van aanpak geuremissie en onderzoek naar aansluiten geuremissie landbouw en industrie. » Toelichting afwijking: het plan van aanpak is verlaat door een grotere complexiteit dan eerder ingeschat. Wat is de oorzaak dat de complexiteit niet eerder was in te schatten?	De complexiteit van de opgave, met name door verschillen in beoordelingskaders, regelgeving en beschikbare emissiegegevens tussen landbouw en industrie, bleek tijdens de uitwerking groter dan vooraf ingeschat.

16	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18 Samenvatting afwijkingen programma *7*	Actualiseren regelgeving aangaande duurzame land- en tuinbouw en gezondheid. » Toelichting afwijking: dat is verlaat omdat het meer werk is dan gedacht. Wat is de oorzaak dat er meer werk in zit dan gedacht?	De totale provinciale wet- en regelgeving die betrekking heeft op de landbouwsector wordt geëvalueerd. Ook wordt er gekeken of er al (eerder) actualisatietrajecten gelopen hebben, of er lijnen zijn met rijksbeleid en wordt er een onderbouwing gegeven met cijfers. Sommige dossiers raken elkaar weer en we willen een samenhangende conclusie geven.
17	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18 Samenvatting afwijkingen programma *7*	Opstellen Plan van Aanpak geurremissie en onderzoek naar aansluiten geuremissie landbouw en industrie. Plan van aanpak is verlaat door een grotere complexiteit dan eerder ingeschat. Waar bestaat die complexiteit dan uit?	De complexiteit van de opgave, met name door verschillen in beoordelingskaders, regelgeving en beschikbare emissiegegevens tussen landbouw en industrie, bleek tijdens de uitwerking groter dan vooraf ingeschat.

18	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18 Samenvatting afwijkingen programma *7*	Externe invloed op consumptie 50% plantaardige eiwitten is groter dan de invloed van de prestatie van de Provincie? Kunt met enkele voorbeelden aangeven wat die externe factoren zijn?	De achterblijvende doelrealisatie wordt mede beïnvloed door externe ketenfactoren zoals consumentenvraag, prijsontwikkeling, inkoopbeleid van retail en horeca, beschikbaarheid van verwerkingscapaciteit, investeringsbereidheid van marktpartijen en de organisatie van afzetketens. Deze factoren liggen grotendeels buiten de directe sturingsmogelijkheden van de provincie, terwijl zij een doorslaggevende invloed hebben op de snelheid waarmee de eiwittransitie zich ontwikkelt. Tegelijkertijd kunnen prestaties waar de provincie wél invloed op heeft, zoals het ondersteunen van ketenontwikkeling, innovatieprojecten en samenwerkingsverbanden als succesvol worden aangemerkt, ondanks dat sprake is van achterblijvend doelbereik.
19	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18 Samenvatting afwijkingen programma *7*	Wat bedoelt u met gemeenschapsinclusief?	Met gemeenschapsinclusieve landbouw wordt beter onderling begrip én samenwerking tussen boeren, burgers en overheden nagestreefd

20	Ruimte en wonen	Burap, pag. 40-48 programma 2	Er zijn een aantal doelstellingen die binnen Programma Ruimte en Wonen niet op groen staan! Welke concrete effecten gaat dit geven op de woningbouwopgave en hoeveel woningen worden hierdoor mogelijk later gerealiseerd dan gepland?	De woningbouw in Brabant trekt aan. Op basis van de meest recente prognoses wordt voor zowel 2026 als 2027 een groei van de woningvoorraad met circa 13.000 woningen verwacht. Ook is de plancapaciteit in Brabant ruim voldoende: voor de periode 2026 tot en met 2030 bedraagt deze circa 148% van de verwachte behoefte. De belangrijkste opgave ligt daarmee steeds meer bij het daadwerkelijk en tijdig realiseren van deze plannen. Dat niet alle doelstellingen binnen Programma Ruimte en Wonen op groen staan, betekent niet automatisch dat hierdoor een concreet aantal woningen later wordt gerealiseerd. Woningbouwprojecten worden in de praktijk beïnvloed door meerdere kritische succesfactoren (KSF's), die afzonderlijk of in combinatie tot vertraging kunnen leiden. Op dit moment zijn onder andere netcongestie, stikstof, de investeringscapaciteit van woningcorporaties, de complexiteit van planexploitaties, beperkte ambtelijke capaciteit en de doorlooptijd van juridische procedures belangrijke factoren. Het is niet mogelijk om aan deze afzonderlijke factoren een betrouwbaar aantal vertraagde woningen toe te rekenen. De provinciale inzet is er juist op gericht deze knelpunten zoveel mogelijk weg te nemen en woningbouwprojecten sneller van plan naar uitvoering te brengen. Dat gebeurt onder meer door gemeenten te ondersteunen met extra capaciteit en deskundigheid, procedures te helpen versnellen, innovatieve en modulaire bouw te stimuleren en via de regionale

				woondeals afspraken te maken over woningbouw en de daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden.
21	Ruimte en wonen	Burap, pag. 40-48 programma 2	Er wordt veel gesproken over woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling, maar nergens wordt er iets inzichtelijk gemaakt: Kunt u aangeven hoeveel woningen in 2026 zijn toegevoegd binnen de kleine kernen en welk aandeel daarvan bestaat uit starters-, senioren- en betaalbare woningen?	In 2026 wordt een groei van de Brabantse woningvoorraad verwacht met ca. 13.000 woningen. Hiervan worden zo'n 9.100 woningen naar verwachting gerealiseerd in stedelijke gemeenten en zo'n 3.950 in de landelijke gemeenten. Op kernniveau zijn geen gegevens beschikbaar. Gegevens over de woningbouw in 2026 naar betaalbaarheid en m.b.t. ouderenhuisvesting zijn pas in de loop van 2027 beschikbaar. Over 'starterswoningen' worden geen aparte statistieken bijgehouden, anders dan via de betaalbaarheidscategorieën.
22	Ruimte en wonen	Burap, pag. 40-48 programma 2	Er wordt gesproken over nieuwe werklocaties en woningbouw, maar nauwelijks over behoud van landbouwgrond. Hoeveel hectare landbouwgrond is in 2026 onttrokken of bestemd voor woningbouw, bedrijventerreinen en andere ruimtelijke functies, en hoe verhoudt dit zich tot provinciale doelstellingen voor behoud van agrarische productieruimte?	We houden als provincie deze gegevens niet zelf bij. Uit nationaal beschikbare bronnen blijkt dat ongeveer 0,5 % aan landbouwgrond van functie veranderen. De provincie kent geen specifiek beleid gericht op het behoud van de oppervlakte landbouwgronden.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

23	Ruimte en wonen	Burap, pag. 40-48 programma 2	De wet versterking volkshuisvesting spreekt van toewijzing bouwlocaties aan gemeenten. In hoeverre denkt het bestuur dat dit tot versnelling leidt?	Hierover is geen specifiek standpunt van GS bekend. De vraag in hoeverre dit instrument daadwerkelijk tot versnelling leidt, is daarmee niet technisch te beantwoorden.
24	Ruimte en wonen	Burap, pag. 40-48 programma 2	Wat is de invloed van netcongestie op realisatie van woningen, en waar (welke gemeenten) betreft dit?	De invloed van netcongestie op de realisatie van woningen is het grootst in de gemeenten die binnen een overvol verzorgingsgebied vallen. Zelfs voor de meest concrete woningbouwprojecten, planning start bouw vóór 1 april 2029, is niet altijd meer ruimte op het net. Van deze concrete woningbouwprojecten tot april 2029 kunnen er circa 22.000 aansluitingen capaciteit krijgen. Voor de overige circa 55.000 woningen is die ruimte er momenteel niet. De 15 gemeenten waar momenteel geen woningen meer aangesloten kunnen worden zijn: Alphen-Chaam, Asten, Best, Boekel, Boxtel, Deurne, Etten-Leur, Loon op Zand, Nuenen, Oisterwijk, Oss, Rucphen, Son en Breugel, Vught en Waalre. We zijn in overleg met de netbeheerders en verwachten in het 4e kwartaal helderheid m.b.t. hoeveel woningen het betreft.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

25	Ontwikkelbedrijf	Burap, pag. 82-88, programma *5*	Er wordt gesproken over nieuwe werklocaties en woningbouw, maar nauwelijks over behoud van landbouwgrond. Welke financiële en contractuele risico's loopt de provincie wanneer AFC Nieuw Prinsenland ook na 2027 niet volledig is uitgegeven en welke aanvullende provinciale bijdragen zijn dan mogelijk noodzakelijk?	De provincie voorziet geen aanvullende financiële of contractuele risico's buiten de reeds aangegane verplichtingen. De provincie blijft handelen binnen de kaders van de bestaande overeenkomsten en voldoet daarmee aan de gemaakte afspraken. Eventuele toekomstige besluitvorming over aanvullende provinciale bijdragen is niet aan de orde zolang uitvoering wordt gegeven aan de bestaande overeenkomsten. Mocht de voortgang van het project daartoe aanleiding geven, dan zal een eventuele aanvullende financiële en of inhoudelijke afweging afzonderlijk aan Provinciale Staten worden voorgelegd.
26	EKT	Burap, pag. 82-88, programma *5*	Projecten lopen, maar structurele economische effecten blijven achter, hierdoor zijn er economische doelstellingen binnen programma *5* die momenteel niet op groen staan! kunt u aangeven welke meetbare effecten op werkgelegenheid, innovatie en verdienvermogen hierdoor achter blijven bij de doelstellingen uit de begroting?	Brabant staat er economisch in algemene zin goed voor. De werkloosheid is laag en Brabant behoort tot de innovatieve koplopers van Nederland en Europa. De ontwikkeling van werkgelegenheid, innovatie en verdienvermogen is bovendien niet één-op-één toe te schrijven aan de provinciale projecten of prestaties. Deze ontwikkelingen worden beïnvloed door een breder samenspel van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en andere externe factoren. Daarom is niet rechtstreeks te kwantificeren welk effect de afwijkingen bij de vier hoofddoelstellingen hebben op werkgelegenheid, innovatie en verdienvermogen. Voor de afzonderlijke doelstellingen is in de BURAP en de voortgangsrapportage al toegelicht waarom deze niet op groen staan.

27		Burap, hele document	Mooie groene stoplichten, maar doelen blijven achter "82% van de prestaties is groen, maar slechts 53% van de doelstellingen." Kunt u uitleggen hoe de uitvoering als "op koers" gekwalificeerd wordt omdat bijna de helft van de provinciale doelstellingen niet op groen staat?	Antwoord volgt

28	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18 Samenvatting afwijkingen programma 7	Uitvoering van Programma 7 wordt als 'op koers' aangemerkt, terwijl zestien van de tweeëntwintig doelstellingen/prestaties groen zijn. Daarmee zijn zes van de tweeëntwintig niet groen. Kan er per niet-groene doelstelling/prestatie aangegeven worden wat de actuele stand van zaken is? Wat de oorspronkelijke doelstelling-2026 was, wat de verwachte realisatie in 2026 is en waardoor de afwijking is ontstaan?	1. Opstellen plan van aanpak geuremissie: De vertraging wordt veroorzaakt door de grotere complexiteit van het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak voor geuremissies uit landbouw en industrie. Daarbij is gebleken dat de benodigde kennis en expertise niet volledig beschikbaar is binnen de organisatie. Daarom is aanvullend extern advies nodig voor de verdere uitwerking. Momenteel worden de benodigde werkzaamheden, de bijbehorende kosten en een aangepast tijdpad voor oplevering en besluitvorming nader uitgewerkt. 2. Uitvoeren actieplan Gewasbescherming: Deze uitleg is gegeven in een recente Memo gedeputeerde (link nog aanbrengen). Het plan wordt in Q4 verwacht. 3. Actualiseren regelgeving: De totale provinciale wet- en regelgeving die betrekking heeft op de landbouwsector wordt geëvalueerd. Ook wordt er gekeken of er al (eerder) actualisatietrajecten gelopen hebben, of er lijnen zijn met rijksbeleid en wordt er een onderbouwing gegeven met cijfers. Sommige dossiers raken elkaar weer en we willen een samenhangende conclusie geven. We verwachten dit in Q1 2027 op te leveren. 4. % plantaardige eiwitten in consumptiepatroon: zie antwoord op vraag 18. 5. % biologische landbouw: zie antwoord op vraag 29 6. 2-jaarlijkse kwalitatieve rapportage: rapportage wordt uiterlijk Q4 opgeleverd. De methodiekontwikkeling kostte meer tijd dan gedacht.

29	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 98-99, programma *7*	Voor biologische landbouw sta De at als nulmeting 3,2% en als streefwaarde 15% in 2030. De Burap vermeldt dat de doelstelling van 15% in 2030 niet meer realistisch lijkt. Op basis van welke actuele cijfers en prognose wordt deze conclusie getrokken, welk percentage biologische landbouw naar verwachting in 2030 wordt bereikt bij ongewijzigd beleid en welke provinciale inzet en middelen sinds 2023 aantoonbaar hebben bijgedragen aan de gerealiseerde groei?	Het areaal biologische landbouw in Noord-Brabant groeit zeker en gestaag, maar op basis van het groeitempo van de afgelopen jaren lijkt het ons niet realistisch dat de beoogde 15 % areaal in 2030 wordt behaald. Het landelijke aandeel van biologische gewassen stijgt sinds 2015 jaarlijks met circa 0,25 procentpunt. Als provincie investeren we binnen onze invloedssfeer stevig in het vergroten van het areaal (o.a. met coaching en begeleiding, onderwijs, toegang tot grond, afzet in catering en bio-regio's). De ontwikkelingen in de afzetmarkt en uitdagingen zoals hoge grondprijzen zijn echter van grote(re) invloed op het tempo. Voor de prijzen die agrariërs ontvangen voor hun producten is het niet duurzaam om nu het aanbod van biologische producten meer te laten groeien dan het absorptievermogen van de markt. Het Rijk ambieert ook een stijging naar 15% en is hier ook actie op aan het ondernemen. Dit kan helpend zijn in de Brabantse ambitie.

30	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 96-97, programma 7	Voor het areaal peulvruchten geldt een streefwaarde van 4.750 hectare in 2030. In 2025 bedroeg het areaal 488 hectare, tegenover 461 hectare in 2024. Daarnaast zijn per 1 juli 2026 26 LIB-projecten ondersteund. Hoeveel van de gerealiseerde 488 hectare is bestemd voor menselijke consumptie en hoeveel voor diervoeder, en welk (concreet) extra areaal is als gevolg van provinciale inzet al sinds 2023 toegeschreven aan de verschillende instrumenten en projecten?	De hoeveelheid van de gerealiseerde 488 ha is in principe bestemd voor menselijke consumptie. We zetten verschillende instrumenten in ter stimulering van de teelt van peulvruchten, zoals deelname aan de Bean Deal (202 tot juni 2025) en het vervolg daarop Plant Protein Forward. Het is evenwel niet bekend welk extra areaal concreet is toe te schrijven aan provinciale instrumenten sinds 2023

31	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 99-100, programma 7	Voor de grondregeling natuurinclusieve landbouw zijn 17 aanmeldingen geheel afgerond. Bij 3 aanmeldingen loopt het aankoopproces nog en bij 6 aanmeldingen is positief geadviseerd op de voor-toets. Van het beschikbare budget van €30 miljoen resteert volgens de Burap bij doorgang van de lopende zaken €5,2 miljoen. Daarom wordt voorgesteld het budget in 2026 met €30 miljoen te verhogen. Hoeveel hectares is met het reeds beschikbare budget al gerealiseerd, wat de gemiddelde provinciale bijdrage per hectare bedraagt en hoeveel hectares en ondernemers met de voorgestelde extra €30 miljoen worden beoogd?	Met het beschikbare budget is tot nu toe 202 ha grond aangekocht en is de verwachting dat met de aanvragen die nog in de pijplijn zitten en het resterende budget nog ongeveer 120 ha kan worden aangekocht. De gemiddelde bijdrage per aangekochte ha is €92.500. De grondprijzen zijn hard gestegen afgelopen jaren, in 2022 was de bijdrage per ha €77.500 en bij de laatste transactie dit jaar lag deze al op €126.000. Met de € 30 miljoen extra wordt verwacht dat we 180 tot 200 ha kunnen aankopen en 20 tot 25 ondernemers kunnen ondersteunen.

32	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18, 95-96, programma 7	De Burap noemt vier projecten/activiteiten ter vermindering van ammoniakemissies uit stallen. Tevens wordt binnen het programma gewerkt met innovatieve stalconcepten en innovatievouchers. Graag per project aangeven: de provinciale financiële bijdrage, het aantal deelnemende bedrijven, de verwachte ammoniakreductie in kg NH3 per jaar en de wijze waarop deze reductie wordt vastgesteld (gemeten, berekend of modelmatig)?	Er zijn op dit moment vier projecten in uitvoering binnen onze provincie die zijn gesubsidieerd via de 'leertuin'. De financiële middelen hiervoor zijn beschikbaar gesteld door het Rijk en worden derhalve niet bekostigd uit provinciale middelen. Voor deze doorbraakinnovaties is in totaal circa 1,7 miljoen beschikbaar gesteld. De verwachte ammoniakreductie wordt deels vastgesteld op basis van continue metingen in stallen. Daarnaast worden modelberekeningen toegepast om onder meer de ammoniakreductie op veldniveau inzichtelijk te maken en te onderbouwen. Het betreft projecten waarin veelal wordt samengewerkt wordt tussen verschillende bedrijven en veehouders. Ook zijn onderzoeksinstituten zoals Stichting Aeres Groep en Stichting Wageningen Research betrokken. Deze praktijktoepassingen hebben als doel om als voorbeeld en inspiratie te dienen voor verdere implementatie van innovatieve emissie reducerende maatregelen binnen de sector.

33	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18, 95, programma 7	Het plan van aanpak geuremissie en het onderzoek naar het aansluiten van geuremissie uit landbouw en industrie is vertraagd omdat de complexiteit groter is dan eerder ingeschat. Welke onderdelen van het plan blijken complexer dan voorzien, welke werkzaamheden moeten hierdoor nog worden uitgevoerd, welke extra kosten gaan hiermee gemoeid en wat is de nieuwe planning voor oplevering en besluitvorming?	De vertraging wordt veroorzaakt door de grotere complexiteit van het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak voor geuremissies uit landbouw en industrie. Daarbij is gebleken dat de benodigde kennis en expertise niet volledig beschikbaar is binnen de organisatie. Daarom is aanvullend extern advies nodig voor de verdere uitwerking. Momenteel worden de benodigde werkzaamheden, de bijbehorende kosten en een aangepast tijdpad voor oplevering en besluitvorming nader uitgewerkt.

34	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 18, 96, programma 7	Het Actieplan Gewasbeschermingsmiddelen is nog niet vastgesteld. In de Burap wordt aangegeven dat is gewacht op het Landelijk Convenant Gewasbescherming en dat het provinciale actieplan naar verwachting in de tweede helft van 2026 wordt vastgesteld. Welke provinciale maatregelen zijn al vóór vaststelling van het actieplan uitgevoerd, welk budget is daarvoor beschikbaar en welke concrete meetbare effecten zijn daarvan inmiddels beschikbaar?	De actielijn rondom provinciale pacht is inmiddels gerealiseerd. Daarnaast is een opstart gemaakt met pilots rondom gewasbeschermingsmiddelen. Daarmee wordt goed contact onderhouden met de andere interne programma's en externe stakeholders zoals ZLTO. Ook andere actielijnen lopen (maar zijn nog niet voltooid), zoals rondom grondwaterbeschermingsgebieden en Natura2000. Voor het realiseren van projecten uit het actieplan is voor 2026 € 200.000,- beschikbaar. Tot nu toe zijn er nog geen meetbare effecten beschikbaar. Daarvoor is het nog te vroeg. Daarnaast zijn we deels ook afhankelijk van een landelijk registratiesysteem dat ontwikkeld wordt voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

35	Landbouw en voedsel	Burap, pag. 98-100, programma 7	De Burap geeft aan dat bij de doelstellingen voor biologische landbouw en eiwittransitie externe factoren van grotere invloed zijn dan de provinciale inspanningen. Tegelijkertijd worden verschillende provinciale prestaties wel als geleverd aangemerkt. Kunt u deze twee doelstellingen kwantificeren, welk deel blijft achter ten opzichte van de 2030-doelstelling, en is dit toe te schrijven aan externe factoren? Welke indicatoren worden hiervoor gebruikt? Welke provinciale maatregelen worden er nu op losgelaten?	We constateren dat de feitelijke verschuiving naar meer plantaardige consumptie of productie achterblijft bij de 2030-doelstelling en dit is slechts beperkt toe te schrijven aan het provinciale handelen. De twee doelstellingen zijn als volgt te kwantificeren: Voor biologische landbouw geldt het aandeel biologisch areaal (% van totaal landbouwareaal). Voor eiwittransitie is dat de ontwikkeling van de verhouding plantaardige/dierlijke eiwitten en ondersteunende indicatoren zoals areaal eiwitgewassen en ketenontwikkeling. Het verschil tussen de actuele stand en de 2030-doelstelling laat zien welk deel nog gerealiseerd moet worden. Voor beide doelstellingen geldt dat de uiteindelijke doelrealisatie in belangrijke mate afhankelijk is van externe markt-, consumenten-, keten- en beleidsfactoren. Daardoor kan sprake zijn van achterblijvende doelbereiking terwijl provinciale prestaties, die betrekking hebben op de afgesproken faciliterende en stimulerende inzet, wel als geleverd worden beoordeeld.

36	Bestuur en veiligheid	Burap, Samenvatting afwijkingen programma 1	vergunninghouders, Informatie- en archiefbeheer en Omgevingsrecht wordt op basis van de huidige inzichten de doelstelling in 2026 naar verwachting niet behaald en leidt daarmee tot de keurrood als verwacht eindresultaat. Is het achterblijven huisvesten vegunninghouders te relateren aan de bouwproductie dus de beperkte woningvoorraad?	Idem vraag 1
37		Bijlage 3 Capacitietswijziging	Bij incidenteel is er een totale plus te zien van ruim 15 FTE in 2027 ten opzichte van 2026.	Het Ontwikkelbedrijf heeft een formatieomvang van 48,53 fte en 16,88 fte voor het Groen Ontwikkelfonds Brabant. De 3,35 fte maken deel uit van de 48,53 fte. Echter is in het huidige bestuursakkoord voor het laatste half jaar van 2027 geen dekking. Deze omissie is bij BURAP II herstelt. Tweede deel van de beantwoording volgt op een later moment.

38		WNT 75% Exploitatiesubsidie 2025, bijlage 8,	Voor hoeveel uur worden de drie functionarissen van de BOM holding BV; Stichting Brabant C fonds en Stichting ErfgoedBrabant bezoldigd? Uit de openbare jaarverslagen is dit niet goed boven tafel te krijgen	• BOM Holding BV De omvang van het dienstverband van de bestuurder bedraagt contractueel 1 fte (zie ook pagina 56 van het jaarverslag van BOM Holding BV). BOM Holding BV volgt de CAO-Rijk. 1,0 fte komt daarmee overeen met 36 uur per week. • Brabant C Fonds De omvang van het dienstverband van de bestuurder bedroeg in 2025 0,759 fte (zie ook pagina 28 van het jaarverslag van Brabant-C). Een fulltime dienstverband bij Brabant-C bedraagt 38 uur. Het aantal uur waarop de bezoldiging betrekking heeft bedraagt derhalve 29 uur per week. • Stichting Erfgoed Brabant De omvang van het dienstverband van de bestuurder bedraagt 1 fte (zie ook pagina 60 van het jaarverslag van Stichting Erfgoed Brabant). Stichting Erfgoed Brabant volgt de CAO-Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening. 1,0 fte dat komt daarmee overeen met 36 uur.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

Nagekomen technische vragen fractie PVV				
39	Programma 8 en 9 Mobiliteit		Kunt u ons een update geven over de ontwikkelingen van BravoFlex per concessiegebied? (Het aantal passagiers, het aantal ritten, worden de ritten op tijd verreden en de klanttevredenheid etc.)	In alle regio's wordt het gebruik van Bravoflex maandelijks gemonitord, waaronder het aantal ritten en reizigers, de vervoersbewegingen en -momenten, de vervoerskosten en reizigersbijdragen. Het gebruik van Bravoflex wordt net als het reguliere OV 2 x per jaar gerapporteerd in de halfjaarlijkse voortgangsrapportage uitvoering visie Gedeelde Mobiliteit is Maatwerk. In november zal deze rapportage weer verschijnen en zullen we een update geven over de ontwikkelingen van Bravoflex per concessie.

40	Programma 8 en 9 Mobiliteit		Als er geen reguliere lijnbus of buurtbus rijdt is de ritprijs momenteel twee euro. Als er wél een lijnbus of buurtbus rijdt en de reiziger toch kiest voor BravoFlex is de ritprijs vijf euro. Zijn deze prijzen nog rendabel of voorziet u binnenkort een prijsstijging, en zo ja waarom?	De doelstelling van Bravoflex is een toegenomen gevoel van bereikbaarheid, met name op de plekken en tijden dat er geen regulier OV beschikbaar is. Net als bij het reguliere OV is dit niet kostendekkend en worden hiervoor op basis van gereden ritten provinciale middelen ingezet boven op de reizigersopbrengsten. De ritprijs hebben we de afgelopen 2 jaar niet geïndexeerd i.v.m. de opstart van dit systeem, terwijl de OV prijzen wel jaarlijks worden geïndexeerd. Bij de tarieven vaststelling van OV en Bravoflex voor 2027 eind van dit jaar zullen we bepalen of we dit jaar ook de tarieven van Bravoflex gaan indexeren of we de huidige ritprijs handhaven. We blijven monitoren hoe het gebruik van Bravoflex zich gaat ontwikkelen. *NB: Bovenstaande betreft Bravoflex als halte-hub-variant welke aansluiting geeft op het OV.* *Met Bravoflex kan men als extra service ook rechtstreeks reizen, zonder OV-overstap. Het tarief voor deze Haltetaxi-variant is hoger en wordt wel jaarlijks geïndexeerd met de OV-tarieven. Dit tarief mag als kostendekkend worden beschouwd.*

41	Algemeen / S&V-systematiek	Statenvoorstel 08/26, algemeen beeld, pag. 1 en 3-5	Kan per programma worden aangegeven hoeveel doelstellingen, prestaties en indicatoren groen, oranje, rood en grijs zijn, zowel in absolute aantallen als percentages?	Antwoord volgt
42	Algemeen / S&V-systematiek	Bijlage 1, leeswijzer en samenvatting afwijkingen, pag. 5-22	Welke zes doelstellingen of prestaties hebben geen stoplichtkleur gekregen, wat is per onderdeel de reden en wanneer kan wel een beoordeling worden gegeven?	Antwoord volgt
43	Algemeen / S&V-systematiek	Bijlage 1, leeswijzer, pag. 5	Hoe wordt voorkomen dat een doelstelling groen wordt beoordeeld terwijl een of meer bijbehorende prestaties of indicatoren oranje of rood zijn? Kan de toegepaste beslisregel worden verstrekt?	Antwoord volgt

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

44	Algemeen / S&V-systematiek	Bijlage 1, leeswijzer, pag. 5	Op welk moment en door welke functionaris wordt de stoplichtkleur vastgesteld, welke onderliggende bewijsstukken worden daarbij gebruikt en vindt daarop een onafhankelijke financiële of inhoudelijke controle plaats?	Antwoord volgt
45	Algemeen / S&V-systematiek	Statenvoorstel 08/26, wijzigingen doelstellingen en indicatoren, pag. 5	Welke prestaties en indicatoren zijn in 2026 al in de Burap gewijzigd zonder dat deze afzonderlijk in bijlage 2 zijn opgenomen, en kan per wijziging de oude en nieuwe formulering worden gegeven?	Antwoord volgt
46	Algemeen / S&V-systematiek	Bijlage 1, alle programma's, 24-136	Kan per oranje en rode doelstelling of prestatie worden aangegeven: de oorspronkelijke planning, actuele realisatie, actuele prognose, oorzaak van de afwijking, herstelmaatregel en financiële consequentie?	Antwoord volgt

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

47	Algemeen / S&V-systematiek	Bijlage 1, alle programma's, 24-136	Welke indicatoren zijn gebaseerd op gegevens ouder dan 2025, wat is per indicator het meest recente meetjaar en wanneer worden actuele gegevens verwacht?	Antwoord volgt
48	Algemeen / S&V-systematiek	Bijlage 1, alle programma's, pag. 24-136	Bij welke indicatoren is geen nulmeting, referentiewaarde of concrete streefwaarde beschikbaar en op welke datum wordt deze informatie alsnog vastgesteld?	Antwoord volgt
49	Algemeen / S&V-systematiek	Statenvoorstel 08/26, totaal financieel beeld, pag. 7-9	Kan een aansluiting worden verstrekt tussen alle inhoudelijke afwijkingen in bijlage 1 en de financiële mutaties in de vierde begrotingswijziging, inclusief onderdelen waarvoor geen financiële mutatie is opgenomen?	Antwoord volgt
50	Financiën	Statenvoorstel 08/26, resultaat Burap II, pag. 8	Kan van iedere post in tabel 3 worden aangegeven uit welke onderliggende budgetten deze bestaat, of sprake is van lagere kosten, vertraging of vervallen activiteiten, en wat het effect op de beoogde prestaties is?	Antwoord volgt

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

51	Financiën	Statenvoorstel 08/26, vrije begrotingsruimte, pag. 8-9	Kan de post "Doorschuiven" van € 57,9 miljoen in 2026, € 23,2 miljoen in 2027 en € 60,3 miljoen in 2028 per afzonderlijk onderwerp, programma, oorspronkelijke planning en nieuwe planning worden gespecificeerd?	Antwoord volgt
52	Financiën	Statenvoorstel 08/26, vrije begrotingsruimte, pag. 8-9	Waaruit bestaat de incidentele vrije begrotingsruimte van € 267,5 miljoen in 2028 en welk deel daarvan is reeds bestuurlijk of juridisch verplicht?	Antwoord volgt
53	Financiën	Statenvoorstel 08/26, vrije begrotingsruimte, pag. 8-9	Waarom daalt de knelpuntenbuffer vanaf 2028 van € 30 miljoen naar € 28,2 à € 28,4 miljoen, welke claims zijn hierin verwerkt en welk bedrag is nog vrij beschikbaar?	Antwoord volgt
54	Financiën	Statenvoorstel 08/26, Provinciefonds, pag. 7-8	Welke bandbreedte hanteert GS voor het effect van het nieuwe verdeelmodel van het Provinciefonds vanaf 2028 en wat betekent deze bandbreedte voor de gepresenteerde vrije begrotingsruimte?	Antwoord volgt

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

55	Financiën	Statenvoorstel 08/26, opcenten motorrijtuigenbelasting, pag. 8	Kan de meerjarige verhoging van de geraamde MRB-opbrengst worden uitgesplitst naar aantallen voertuigen per aandrijfsoort, tariefeffect, afbouw van kortingen, indexatie en groei of krimp van het wagenpark?	Antwoord volgt
56	Financiën	Statenvoorstel 08/26, cao 2026-2028	Kan de stijging van het organisatiekostenbudget door de cao worden uitgesplitst naar loonstijging, werkgeverslasten, overige cao-afspraken, aantal fte en incidentele versus structurele effecten?	Antwoord volgt
57	Financiën	Bijlage 6, vierde begrotingswijziging, pag. 1-5	Kan voor iedere mutatie boven € 1 miljoen worden aangegeven wat de juridische verplichtingsgraad, realisatie tot en met 31 augustus 2026 en prognose per jaareinde is?	Antwoord volgt

58	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Bijlage 1, interbestuurlijk toezicht, pag. 24-27	Voor hoeveel gemeenten of andere toezichtobjecten wordt de doelstelling op de toezichtgebieden huisvesting vergunninghouders, informatie- en archiefbeheer en omgevingsrecht niet behaald, en welke tekortkomingen liggen daaraan ten grondslag?	De beoordelingscriteria voor de toezichtgebieden zijn opgenomen in de bijlagen 3 t/m 6 van de uitvoeringsagenda toekomstbestendig bestuur 2024-2027 . Voor een score voldoet betekent dit: *Huisvesting vergunninghouders*: De peildata zijn 1 januari en 1 juli. Voor het oordeel groen (voldoet) moet de taakstelling volledig zijn gerealiseerd en mogen er geen achterstanden zijn. *Informatie & archiefbeheer:* Het college of het dagelijks bestuur dient uiterlijk 15 juli een verslag in, met een SMART uitgewerkt verbeterplan waarin de aanbevelingen van de archivaris en gesignaleerde knelpunten zijn opgenomen. De kwaliteit van de informatie-huishouding voldoet overwegend aan de uitgangspunten van goede, geordende en toegankelijke staat. *Omgevingsrecht:* De medebewindstaken/ wettelijke VTH-documenten voldoen (voor 80% of meer) aan de eisen en zijn tijdig vastgesteld.

59	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Bijlage 1, interbestuurlijk toezicht, pag. 24-27	Welke concrete norm of score moet per toezichtgebied worden behaald om van groen te kunnen spreken en hoe ver ligt de actuele realisatie daarvan af?	Voor Informatie & archiefbeheer en omgevingsrecht loopt op dit moment de beoordelingsronde 2026. De uitkomsten hiervan zijn aan het einde van dit jaar beschikbaar. Voor de beantwoording hiervan is uitgegaan van de realisatie in 2025 opgenomen in het Dashboard IBT en het Jaarverslag IBT 2025 op de website. Voor huisvesting vergunninghouders is uitgegaan van de realisatie op basis van COA-gegevens per 1 september 2026. *Huisvesting vergunninghouders*: Voldoet niet: 44 gemeenten Tekortkoming: beschikbare huisvesting. *Informatie & archiefbeheer:* Aantal voldoet niet: 2. Voldoet gedeeltelijk: 9 Tekortkoming: compleetheid informatie, proces verslaglegging, verbeterplan en voortgang, kwaliteit informatie-huishouding gemeenten en gr-en. *Omgevingsrecht:* Aantal voldoet gedeeltelijk: 1 Actief toezicht: 8 Tekortkoming: tijdigheid aanlevering rapportages, kwaliteit rapportages en beschikbare personeel bij gemeenten.

				De beoordelingscriteria voor de toezichtgebieden zijn opgenomen in de bijlagen 3 t/m 6 van de uitvoeringsagenda toekomstbestendig bestuur 2024-2027 . Voor een score voldoet betekent dit: *Huisvesting vergunninghouders*: gemeente realiseert 100% of meer van de taakstelling per peildatum 1 januari en 1 juli. *Informatie & archiefbeheer:* Het college of het dagelijks bestuur dient uiterlijk 15 juli een verslag in, met een SMART uitgewerkt verbeterplan waarin de aanbevelingen van de archivaris en gesignaleerde knelpunten zijn opgenomen. De kwaliteit van de informatie-huishouding voldoet overwegend aan de uitgangspunten van goede, geordende en toegankelijke staat. *Omgevingsrecht:* De medebewindstaken/ wettelijke VTH-documenten voldoen (voor 80% of meer) aan de eisen en zijn tijdig vastgesteld.

60	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Bijlage 1, gezondheid, pag. 31-33	Op basis van welk rekenmodel en welke onderliggende maatregelen is de prognose van 1,2 tot 1,3 extra gezonde levensjaren bepaald, en welk deel kan aantoonbaar aan provinciale inzet worden toegerekend?	De prognose van 1,2 tot 1,3 extra gezonde levensjaren is gebaseerd op gegevens van VZinfo en het RIVM over de levensverwachting in goed ervaren gezondheid (LGEG). Daarbij wordt gekeken naar hoe lang mensen leven en hoeveel jaren zij daarvan in goede gezondheid doorbrengen. De genoemde 1,2 tot 1,3 jaar is een inschatting van mogelijke gezondheidswinst op langere termijn. Deze winst ontstaat door veel verschillende factoren en kan daarom niet rechtstreeks worden toegerekend aan alleen de provinciale inzet. De bijdrage van de provincie wordt daarom vooral gevolgd via de uitvoering en het bereik van de maatregelen.

61	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Bijlage 1, gezondheid, pag. 31-33	Welke aanvullende inzet en welk budget zouden volgens de gehanteerde berekening nodig zijn om het verschil met de doelstelling van drie extra gezonde levensjaren te verkleinen?	De doelstelling van drie extra gezonde levensjaren betekent ten opzichte van de huidige prognose van 1,2 tot 1,3 jaar nog een verschil van circa 1,7 tot 1,8 jaar. Dit verschil kan niet één-op-één worden vertaald naar aanvullende provinciale maatregelen of budget, omdat gezonde levensjaren door veel factoren worden bepaald, waarvan een belangrijk deel buiten de directe invloed van de provincie ligt. De provincie kan vooral gezondheidswinst bevorderen via de leefomgeving, bijvoorbeeld door schonere lucht, minder geluid en hittestress, meer groen en een inrichting die lopen, fietsen, bewegen en ontmoeten stimuleert. Het RIVM schat dat circa 4,5% van het totale gezondheidsverlies in Nederland samenhangt met een ongezonde leefomgeving. Intensivering van de provinciale inzet kan dus betekenisvol bijdragen. Ook van groen en een beweegvriendelijke inrichting zijn positieve gezondheidseffecten bekend, maar deze zijn nog niet betrouwbaar te vertalen naar een exact aantal extra gezonde levensjaren. Er is daarom geen verantwoord bedrag te noemen waarmee de resterende 1,7 tot 1,8 jaar kan worden gerealiseerd.

62	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Bijlage 1, brede welvaart, pag. 34-36	Welke streef- en drempelwaarden zouden oorspronkelijk in 2026 worden vastgesteld, wat is de nieuwe opleverdatum en welke besluitvorming of rapportage kan hierdoor nog niet plaatsvinden?	Het werken met streef- en drempelwaarden voor Brede Welvaart vraagt om een nieuwe manier van sturen en monitoren. Daarom is eerst onderzocht wat dergelijke waarden in deze context betekenen en hoe zij toepasbaar kunnen worden gemaakt. Dit onderzoek is bijna afgerond. De volgende stap is om te bepalen voor welke projecten streef- en drempelwaarden kunnen worden vastgesteld en hoe deze binnen de provinciale sturing kunnen worden gebruikt. Over de mogelijke uitwerking en planning hiervan wordt naar verwachting in het najaar van 2026 nader gecommuniceerd. Op dit moment zijn nog geen streef- en drempelwaarden vastgesteld. Er kan daarom nog geen besluitvorming of rapportage plaatsvinden die rechtstreeks op deze waarden is gebaseerd.
63	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Bijlage 1, regionale projecten brede welvaart, pag. 36-38	Welke vijf innovatieve projecten waren beoogd, welk project is gestart, welke twee worden opgewerkt, welke twee ontbreken nog en welk budget is per project beschikbaar en besteed?	Het werken met streef- en drempelwaarden voor Brede Welvaart vraagt om een nieuwe manier van sturen en monitoren. Daarom is eerst onderzocht wat dergelijke waarden in deze context betekenen en hoe zij toepasbaar kunnen worden gemaakt. Dit onderzoek is bijna afgerond. De volgende stap is om te bepalen voor welke projecten streef- en drempelwaarden kunnen worden vastgesteld en hoe deze binnen de provinciale sturing kunnen worden gebruikt. Over de mogelijke uitwerking en planning hiervan wordt naar verwachting in het najaar van 2026 nader gecommuniceerd. Op dit moment zijn nog geen streef- en drempelwaarden vastgesteld. Er kan daarom nog geen besluitvorming of rapportage plaatsvinden die rechtstreeks op deze waarden is gebaseerd.

64	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, woningbouw, pag. 40-43	Kan de prognose van 12.500 tot 13.000 woningen in 2026 worden uitgesplitst naar bruto toevoegingen, sloop, onttrekkingen, tijdelijke woningen, transformatie en nieuwbouw per regio?	Uitgesplitst naar de (4) woondealregio's gaat het om de volgende in 2026 verwachte woningbouwaantallen (afgerond op 25-tallen). • Stedelijke Regio West-Brabant: +900 nieuwbouwwoningen, -225 sloop en +150 als het saldo van overige toevoegingen (m.n. transformaties) en onttrekkingen. Totale (netto) groei: +825 woningen. • Stedelijke Regio Breda-Tilburg: +4.050 nieuwbouwwoningen, -400 sloop en +650 als het saldo van overige toevoegingen (m.n. transformaties) en onttrekkingen. Totale (netto) groei: +4.300 woningen. • Noordoost-Brabant: +3.000 nieuwbouwwoningen, -325 sloop en +450 als het saldo van overige toevoegingen (m.n. transformaties) en onttrekkingen. Totale (netto) groei: +3.125 woningen. • Zuidoost-Brabant: +4.450 nieuwbouwwoningen, -375 sloop en +775 als het saldo van overige toevoegingen (m.n. transformaties) en onttrekkingen. Totale (netto) groei: +4.850 woningen. • Totaal Noord-Brabant: +12.350 nieuwbouwwoningen, -1.325 sloop en +2.050 als het saldo van overige toevoegingen (m.n. transformaties) en onttrekkingen. Totale (netto) groei: +13.075 woningen.
65	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, woningbouw, pag. 40-43	Hoe groot is het actuele woningtekort in absolute aantallen en als percentage, en met hoeveel woningen neemt dit tekort bij de huidige prognose in 2026 toe of af?	Momenteel ligt het woningtekort in Brabant op ca. 43.500. Dat is een tekortpercentage van 3,6%. In 2026 wordt een huishoudensgroei verwacht van 12.500. Met een verwachte groei van de woningvoorraad met ca. 13.000 woningen kan dus worden voorzien in de groei van het aantal huishoudens, maar zal het woningtekort nauwelijks afnemen.

66	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, woningbouw, pag. 40-43	Hoeveel woningbouwprojecten en woningen ondervinden aantoonbaar vertraging door netcongestie, stikstof, ambtelijke capaciteit, financiële haalbaarheid en beperkte investeringsruimte van woningcorporaties?	Op dit moment kunnen we geen aantal noemen. Er zal hoogstwaarschijnlijk een aanzienlijk deel van de projecten in meer of mindere mate vertraging ondervinden. Om dit verder in beeld te krijgen zal er dit jaar een actualisatie van de eerdere KSF-rapportage (Kritische Succes Factoren) opgestart worden, uitvoering 2027. De uitkomsten hiervan moeten meer inzicht geven met betrekking tot de impact van de KSF's op de huidige woningbouwprogrammering.
67	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 2, wijziging indicator Grote Oogst	Waarom is de oorspronkelijke indicator van 50% verduurzaming in 2030 niet meetbaar gebleken, welke gegevens ontbreken en welke mogelijkheden zijn onderzocht om deze gegevens alsnog te verzamelen?	De oorspronkelijke indicator was in lijn met Europees, landelijk en provinciaal beleid. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om 50% reductie t.o.v. 1990. Deze cijfers zijn op bedrijventerreinniveau echter pas vanaf 2018 beschikbaar.
68	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 2, wijziging indicator Grote Oogst	Hoe wordt met de nieuwe relatieve monitor vastgesteld of daadwerkelijk minder energie en materiaal wordt gebruikt, en welke kwantitatieve uitkomsten worden aan PS gerapporteerd?	De monitor is nog in ontwikkeling. Welke kwantitatieve uitkomsten precies aan PS worden gerapporteerd is afhankelijk van de kwaliteit van de beschikbare data. Het streven is uiteraard om uw Staten iets te kunnen laten zien van de voortgang op ten minste de drie prioritaire thema's: Energie, Circulariteit en Klimaatadaptatie. Daarbij kan inderdaad gedacht worden aan totaal energieverbruik op de verschillende bedrijventerreinen of de vrijkomende reststromen.

69	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, werklocaties en Grote Oogst, pag. 43-45	Hoeveel verduurzamingsprojecten staan in de lokale plannen van aanpak, hoeveel zijn afgerond, hoeveel zijn gestart en welke minimale voortgang is vereist voordat een project als "in uitvoering" meetelt?	Voor het eerste deel van uw vraag verwijzen wij u graag naar de Statenmededeling Voortgang Aanpak Grote Oogst van Q4 2025. Daarin heeft u via deze link toegang tot een dashboard met het overzicht van de (voortgang van de) projecten, inclusief de resultaten van dit jaar. Een project staat als 'in uitvoering' vermeld op het moment dat de lokale partijen dat in het jaarlijkse rapportagemoment (op 1 juli) op die manier aangeven.
70	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, werklocaties en fijnstof, pag. 43-45	Waarom wordt de voortgang als op koers beoordeeld terwijl de meest recente fijnstofemissie 1,5 kton bedraagt tegenover een streefwaarde lager dan 1,3 kton, en welke emissie wordt voor 2026 en 2030 verwacht?	De voortgang wordt beoordeeld voor alle indicatoren samen zoals vermeld in de verantwoording. Voor fijnstof zien we van 2015 tot 2022 nog een duidelijke afname en dit hebben we meegewogen in de totaalbeoordeling. We hebben geen gegevens over de verwachte emissies vanuit bedrijventerreinen.
71	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, stikstof en vergunningverlening, pag. 45-48	Hoe groot is de stikstofreductie volgens de laatst beschikbare cijfers, welke reductie is nodig om vergunningverlening te hervatten en welk resterend verschil bestaat tussen beide waarden?	Wij begrijpen uw vraag, maar kunnen deze niet binnen de beschikbare termijn beantwoorden. Daarom ontvangt u de beantwoording op een later moment schriftelijk.

72	Programma 2 Ruimte en wonen	Bijlage 1, aanpak ammoniakemissie veehouderijen, pag. 45-48	Hoeveel verzoeken om toepassing van de hardheidsclausule zijn ontvangen, hoeveel zijn afgehandeld, wat is de gemiddelde doorlooptijd en welk effect heeft dit op het geraamde emissiereductiepad?	Wij begrijpen uw vraag, maar kunnen deze niet binnen de beschikbare termijn beantwoorden. Daarom ontvangt u de beantwoording op een later moment schriftelijk.
73	Programma 2 Ruimte en wonen	Statenvoorstel 08/26, ammoniakmeetnetten, pag. 6	Wat wordt voor de structurele € 68.000 aan meetnetten geleverd: aantal meetpunten, locaties, meetfrequentie, kwaliteitseisen, looptijd en wijze waarop de meetresultaten worden gebruikt?	Wij begrijpen uw vraag, maar kunnen deze niet binnen de beschikbare termijn beantwoorden. Daarom ontvangt u de beantwoording op een later moment schriftelijk.
74	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, voldoende water, pag. 49-53	Welke maatregelen kunnen niet vóór 2027 worden uitgevoerd, welk budget is daarmee gemoeid en wat is per maatregel de oorspronkelijke en actuele opleverdatum?	De maatregelen voor een deel van de opgaven voor voldoende en schoon water kunnen niet volledig vóór eind 2027 worden gerealiseerd. Dit betreffen zowel beek- en kreekherstelprojecten als vismigratieprojecten en Natte natuurparelprojecten. Daarom is in overleg met de waterschappen de looptijd van de reeds beschikte projecten verlengd tot en met 2028 en zijn de bijbehorende streefwaarden geactualiseerd. De belangrijkste oorzaak is dat diverse reeds beschikte projecten voor inrichtingsmaatregelen later worden gerealiseerd dan oorspronkelijk voorzien. Eind 2028 wordt door onze uitvoeringspartners wel als een realistische opleverdatum ingeschat.

75	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, maatregelen landbouwgebieden, pag. 52-53	Waarom zijn de streefwaarden gewijzigd van 2.000 naar 1.500 hectare in 2026 en van 9.600 naar 4.600 hectare in 2027, en hoeveel hectare is per 31 augustus 2026 daadwerkelijk gerealiseerd?	De streefwaarden voor de verdrogingsaanpak natte natuurparels zijn aangepast op basis van overleg met de waterschappen over een realistische uitvoeringsprognose tot en met 2028. We ontvangen een jaarlijkse voortgangsrapportage van de waterschappen in maart. Deze verwerken we bij de jaarrekening. Bij de jaarrekening 2025 betrof het 1.000 hectare. De volgende keer dat we u actuele realisatiecijfers aanbieden betreft met de jaarrekening 2026. In deze planperiode verwachten we totaal 4.600 hectare te realiseren.
76	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, Kaderrichtlijn Water, pag. 54-56	Voor hoeveel oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen worden de KRW-doelen in 2027 naar verwachting niet gehaald, uitgesplitst naar ecologische, chemische en kwantitatieve toestand?	Eind 2027 voldoet waarschijnlijk geen enkel waterlichaam aan alle KRW-doelen. In 2025 voldeed 4% van de Noord-Brabantse oppervlaktewateren aan de goede toestand voor biologie. Geen enkele voldeed aan de normen voor de verschillende chemische stoffen. Voor grondwater geldt dat dit in het algemeen in goede toestand verkeert, maar dat de kwaliteit regionaal niet op orde is. In het diepe grondwater zien we een achteruitgang van de grondwaterdruk. Grondwaterafhankelijke natuur en oppervlaktewateren worden schadelijk beïnvloed door ontoereikende kwaliteit en kwantiteit van het grondwater. Op Brabant InZicht is nadere informatie te vinden in de verhalen Schoon en natuurlijk water en Beschikbaarheid van water

77	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, inrichting oppervlaktewater, pag. 55-56	Waarom zijn de streefwaarden voor herstelde beken, kreken en natuurvriendelijke oevers verlaagd van 150 naar 100 kilometer in 2026 en van 328 naar 200 kilometer in 2027, en wat is de actuele realisatie?	De streefwaarden zijn aangepast op basis van overleg met de waterschappen over een realistische uitvoeringsprognose tot en met 2028. We ontvangen een jaarlijkse voortgangsrapportage van de waterschappen in maart. Deze verwerken we bij de jaarrekening. Bij de jaarrekening 2025 betrof het 75 kilometer. De volgende keer dat we u actuele realisatiecijfers aanbieden betreft met de jaarrekening 2026. In deze planperiode verwachten we totaal 200 kilometer te realiseren.
78	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, vismigratieknelpunten, pag. 55-56	Waarom zijn de streefwaarden voor opgeloste vismigratieknelpunten verlaagd van 100 naar 80 in 2026 en van 160 naar 120 in 2027, en hoeveel knelpunten zijn per 31 augustus 2026 opgelost?	De streefwaarden zijn aangepast op basis van overleg met de waterschappen over een realistische uitvoeringsprognose tot en met 2028. We ontvangen een jaarlijkse voortgangsrapportage van de waterschappen in maart. Deze verwerken we bij de jaarrekening. Bij de jaarrekening 2025 betrof het 67 stuks. De volgende keer dat we u actuele realisatiecijfers aanbieden betreft met de jaarrekening 2026. In deze planperiode verwachten we totaal 120 stuks te realiseren.
79	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, indirecte lozingen, pag. 56	Hoeveel provinciale vergunningen voor indirecte lozingen vallen binnen de pilot, hoeveel zijn herbezien, welke overtredingen of aanscherpingen zijn vastgesteld en welke capaciteit is naar verwachting structureel nodig?	In de pilot is bij vijf bedrijven geëxperimenteerd met een werkwijze voor bezien en herzien van omgevingsvergunningen voor indirecte lozingen waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Voor 3 bedrijven is geen aanleiding om de vergunningen te herzien, voor 2 bedrijven is nog geen uitsluitsel te geven, omdat deze nog niet in de afrondingsfase zitten. Eind 2026 wordt op basis van de bevindingen van de pilot de vervolgaanpak, inclusief de benodigde capaciteit, verder uitgewerkt. Provinciale Staten worden hierover in 2027 geïnformeerd.

80	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, bodemvitaliteit, pag. 59-60	Op basis van welke gegevens is de doelstelling bodemvitaliteit oranje beoordeeld wanneer volgens de rapportage nog geen breed geaccepteerde normen bestaan, en welke meetbare indicatoren worden tot invoering van de EU-monitoring gebruikt?	Hoewel er nog geen breed geaccepteerde normen zijn, zijn er wel meetbare indicatoren die iets zeggen over de bodemvitaliteit. Meetbare indicatoren zijn bijvoorbeeld het organische stofgehalte in de bodem, de mate van bodemverdichting en de hoeveelheid fosfaat in de bodem. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van de bodem vitaliteit.
81	Programma 3 Water en bodem	Bijlage 1, financiële risico's, pag. 61-62	Kan het financiële risico van vertraagde KRW-realisatie en mogelijke nadeelcompensatie worden gekwantificeerd in een lage, midden- en hoge raming, inclusief de aannames per scenario?	Nee. Het is niet mogelijk dergelijke scenario's op te stellen omdat dit van te veel factoren afhankelijk is. Specifiek bij de inzet van nadeelcompensatie geldt daarbij dat dit een sluitstuk is van een langer proces waarbij strengere regelgeving van toepassing wordt verklaard in een of meer gebieden. Of en waar dat wordt ingezet is nog niet bekend.
82	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, Natuurnetwerk Brabant, pag. 64-68	Hoeveel hectare grondverwerving of functieverandering en hoeveel hectare inrichting blijven naar verwachting in 2030 achter bij de vastgestelde doelstelling, en welk aanvullend budget zou voor volledige realisatie nodig zijn?	Met ingang van 2030 moeten er naar verwachting nog 2.300 hectare verworven of van functie veranderd worden en 4.200 hectare ingericht worden. Op basis van de huidige prijzen is daar rond de 300 miljoen euro voor nodig.

83	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, ecologische verbindingszones, pag. 67-68	Wat was de oorspronkelijke realisatiedoelstelling voor 2026, wat is de actuele prognose en hoeveel externe capaciteit is ingehuurd tegen welke kosten en looptijd?	De oorspronkelijke realisatiedoelstelling tot en met 2026 was 460 ha. De actuele prognose tot en met 2026 is 305 ha. Voor het ondersteunen van gemeenten en waterschappen bij de realisatie van EVZ's is 0,6 fte externe capaciteit ingehuurd voor vier jaar, voor 500.000 euro. De grondbeschikbaarheid van EVZ trajecten wordt met behulp van deze capaciteit geïnventariseerd voor de realisatiepartners.

84	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, Natura 2000, pag. 68-70	Voor welke Natura 2000-gebieden, habitattypen en soorten is het huidige maatregelenpakket onvoldoende en welke aanvullende maatregelen en bedragen zijn volgens de natuurdoelanalyses nodig?	Uit de natuurdoelanalyses van de provincie Noord-Brabant blijkt dat voor vrijwel alle 15 Natura 2000-gebieden waarvoor Noord-Brabant voortouwnemer is het huidige maatregelenpakket onvoldoende is om alle instandhoudingsdoelen te behalen. Voor vrijwel alle N2000-gebieden geldt het ecologische oordeel l"Nee, tenzij", wat inhoudt dat aanvullende maatregelen nodig zijn om verslechtering te voorkomen en de doelen uiteindelijk te realiseren. Welke habitattypen en soorten staan vooral onder druk? Per gebied verschilt dit, maar de belangrijkste knelpunten betreffen: • Heidehabitats • Vennen • Hoogveen- en veenherstelhabitats • Vochtige schraallanden • Beekdalnatuur • Diverse vogelsoorten van natte natuur • Habitatrichtlijnsoorten die afhankelijk zijn van goede waterkwaliteit en stabiele grondwaterstanden Deze habitattypen en soorten worden vooral bedreigd door: • stikstofdepositie (vermesting); • verzuring; • verdroging; • onvoldoende waterkwaliteit;

				• versnippering van leefgebieden. Welke aanvullende maatregelen zijn volgens de NDA's nodig? De aanvullende maatregelen richten zich vooral op: 1. Herstel van het hydrologisch systeem o verhogen grondwaterstanden; o verminderen ontwatering; 2. Verminderen van stikstofbelasting o bronmaatregelen buiten Natura 2000-gebieden; o verminderen depositie vanuit landbouw, verkeer en industrie. 3. Vergroten en verbinden van natuurgebieden o uitbreiding leefgebieden; o versterken ecologische verbindingen. 4. Herstel van bodem- en waterkwaliteit o terugdringen nutriëntenbelasting; o aanpak chemische belasting. 5. Verbeteren habitatkwaliteit o plaggen; o maaibeheer; o verwijderen opslag; o herstel van natuurlijke dynamiek. 6. Bestrijden invasieve exoten.

				Welke bedragen zijn nodig? De natuurdoelanalyses (NDA's) bevatten geen financiële onderbouwing van de benodigde maatregelen. In 2027 wordt gestart met het opstellen van kostenramingen voor de aanvullende maatregelen die nodig zijn om de natuurdoelen te realiseren.
85	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, bossen, pag. 70-72	Waarom is de meerjarenraming voor bosuitbreiding vanaf 2027 teruggebracht van 1.000 naar 500 hectare per jaar, welk bedrag ontbreekt om 1.000 hectare te realiseren en welk effect heeft dit op het einddoel?	Het terugbrengen van de meerjarenraming houdt verband met de verminderde beschikbaarheid van (rijks)middelen. De kosten voor het realiseren van bos is sterk afhankelijk van de plaats en vorm waarin dat gebeurd. Voor natuurbos buiten NNB moet rekening worden gehouden met afwaardering van de grondwaarde wat met de huidige grondprijs ruim boven de ton komt en waar dan de inrichtingskosten van grofweg 20.0000 bij komen. Binnen het NNB vervalt de afwaardering want die is al via andere wegen gerealiseerd. Andere vormen zijn Agroforestry en voedselbossen. Beide vormen houden hun agrarische waarden en worden dus ook niet afgewaardeerd. De inrichtingskosten daarbij zijn sterk afhankelijk van het inrichtingsplan.
86	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, biodiversiteitsindicatoren, pag. 72-74	Welke gegevens worden gebruikt om in 2026 te sturen op biodiversiteit en boerenlandsoorten wanneer de index over 2026 pas in 2027 beschikbaar komt?	Om deze resultaten te bereiken maken we gebruik van landelijke subsidieregelingen (SNL-beheer en ANLb) waar we langjarige contracten (6 jaar) met terreinbeheerders en grondeigenaren hebben afgesloten. We hebben jaarlijks 'goede gesprekken' met terrein- en grondeigenaar over het specifieke beheer die de soorten, soortenvariëteit en benodigde habitats ten goede komen.

87	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, zeer zorgwekkende stoffen, pag. 76-78	Hoeveel provinciale bedrijven vallen onder de minimalisatieverplichting voor ZZS en pZZS, van hoeveel bedrijven zijn emissiegegevens compleet en welke reductie is sinds 2023 aantoonbaar bereikt?	Hoeveel provinciale bedrijven vallen onder de minimalisatieverplichting voor ZZS en pZZS? Alle 350 provinciale bedrijven moeten voldoen aan de minimalisatieverplichting. In de wetgeving is de minimalisatieverplichting verwerkt in de zorgplicht en dit geldt voor alle bedrijven in het land. Naast de minimalisatieverplichting geldt voor de meeste provinciale bedrijven ook nog een verplichting tot het rapporteren over de mate waarin ZZS naar de lucht of het water worden geëmitteerd en tot het opstellen van een vermijdings- en reductieprogramma (VRP). Uitgezonderd zijn bedrijven die handelen rondom kadavers of dierlijk afval en bedrijven die alleen de Seveso status hebben voor opslag. Van hoeveel bedrijven zijn emissiegegevens compleet? Het aanleveren van VRP's en het informeren van het bevoegd gezag over de emissies gebeurt eens in de vijf jaar. Van alle provinciale non-afvalverwerkers heeft de Omgevingsdienst Midden West Brabant (OMWB) de gegevens binnen over de emissies. Van de afvalverwerkers komen de VRP's op dit moment binnen. Afvalverwerkers hebben landelijk uitstel gekregen waardoor de uitvraag later is begonnen. Welke reductie is sinds 2023 aantoonbaar bereikt? Het is op dit moment, door de vijfjaarlijkse termijn voor het aanleveren van de emissiegegevens, niet mogelijk een reductie aantoonbaar inzichtelijk te maken. Voor veel bedrijven is pas recent de tweede keer emissiegegevens uitgevraagd.

				Door de bevoegde gezagen (alsook bedrijven) is meermaals bij het ministerie aangegeven dat het handig zou zijn om het aanleveren van emissiegegevens jaarlijkse verplicht te maken. Dat zou het vergelijken over de jaren heen versnellen.
88	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, luchtkwaliteit, pag. 78-79	Welke concentraties voor NO2 en PM2,5 worden met aanvullende maatregelen verwacht, welke streefwaarden worden niet gehaald en welk aandeel van de afwijking is afkomstig van bronnen onder provinciaal bevoegd gezag?	Op basis van gegevens van het RIVM en analyse door DAT Mobility blijkt dat er in Noord-Brabant op circa 4 locaties in 2030 nog overschrijdingen plaatsvinden van de concentraties stikstofdioxide bij woningen langs provinciale wegen in Noord-Brabant. Hierbij gaat het om een verwachtte overschrijding van de jaargemiddelde grenswaarde van stikstofdioxide (20 ug/m3; wordt in 2030 van kracht) met enkele microgrammen (ongeveer 2-3 ug/m3). Voor PM2,5 wordt er op één plek in Noord-Brabant, in Veghel, nog een overschrijding verwacht van de jaargemiddelde concentratie van 10 ug/m3 met ongeveer 1 ug/m3. Het is niet bekend welk deel van de afwijking afkomstig is van bronnen onder provinciaal gezag.

89	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, geur, pag. 79-80	Kan de stijging van geurklachten in 2025 worden uitgesplitst naar bedrijf, sector, gemeente, gevalideerde en niet-gevalideerde klachten, en kan daarbij de vergelijking met 2023 en 2024 worden gegeven?	In totaal hadden 1.075 klachten betrekking op geur. De meeste geurklachten waren geconcentreerd rond bedrijven in Helmond (571 klachten), Tilburg (198 klachten), Sterksel (80 klachten), Deurne (56 klachten) en op het industrieterrein Moerdijk (35 klachten). De hinder hield voornamelijk verband met activiteiten zoals afvalverwerking, compostering, mestverwerking, vergisting en andere industriële processen. Met name in Helmond kwam een groot deel van de geurmeldingen vandaan. Toezichthouders konden bij een aanzienlijk aantal meldingen vaststellen dat daadwerkelijk sprake was van geurhinder afkomstig van industriële activiteiten. De geurproblematiek speelt hier al langere tijd en leidt regelmatig tot klachten van omwonenden. Ook in Tilburg werden veel geurklachten geregistreerd. Naar aanleiding van de klachten zijn geuronderzoeken uitgevoerd en zijn maatregelen ingezet, zoals optimalisatie van luchtwassers, geurreductieplannen en aanvullende monitoring. In Sterksel was sprake van een verdere verbetering ten opzichte van eerdere jaren. Procesverbeteringen, monitoring en aanvullende onderzoeken lijken te hebben bijgedragen aan een aanzienlijke afname van de geurhinder ten opzichte van voorgaande jaren. In Deurne ontstond een piek in geurhinder als gevolg van een brand waarbij langdurig smeulende afvalstromen voor overlast zorgden. Nadat het betrokken materiaal was verwijderd, nam het aantal klachten weer af.

Op het industrieterrein Moerdijk hadden de meeste meldingen eveneens betrekking op geur. Een tijdelijke toename van klachten deed zich voor tijdens een stroomstoring, maar een specifieke veroorzaker kon daarbij niet worden vastgesteld.

jaar	**Aantal geurklachten**
2025	1.075
2024	875
2023	1.107
2022	1.053
2020-2021*	1.885
2019-2020*	1.734
2018-2019*	1.869
2017-2018*	2.075

* De oudere rapportages betreffen steeds de periode van 1 juli tot 1 juli. Vanaf 2022 wordt gerapporteerd per kalenderjaar.

90	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, vergunningverlening Natura 2000, pag. 80-81	Kan de werkvoorraad van ruim 1.780 procedures worden uitgesplitst naar type procedure, jaar van ontvangst, gemiddelde en maximale doorlooptijd en aantal zaken dat wacht op aanvullende provinciale maatregelen?	Op 1 september 2026 waren er 1810 procedures in de werkvoorraad. Hiervan kunnen 97 procedures verder in behandeling genomen. De overige aanvragen liggen stil. De 97 procedures betreffen 11 industriële aanvragen, 44 intrekkingsverzoeken in het kader van de LBV(+) en 42 intrekkings- en aanschrijvingsverzoeken van derden. Er zijn verschillende redenen waarom een aanvraag stil kan liggen. Én een aanvraag kan om meerdere redenen stilliggen. Er is veel overlap tussen de verschillende categorieën: • 1535 aanvragen liggen stil door de uitspraak intern salderen (Natuurdoel analyses (NDA's) • 1429 aanvragen liggen stil door de uitspraak rondom de RAV-factoren • 154 aanvragen liggen stil i.v.m. extern salderen (NDA's) • 64 aanvragen liggen stil i.v.m. legalisatie PAS-meldingen • 28 aanvragen liggen stil door overige redenen; bv in afwachting van een Hardheidsclausule, aanvragen met beweiden.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

91	Programma 4 Natuur en milieu	Bijlage 1, vergunningverlening Natura 2000, pag. 80-81	Hoeveel extra interne en externe capaciteit is ingezet om de werkvoorraad te behandelen, wat zijn de kosten daarvan en met hoeveel procedures neemt de voorraad naar verwachting in 2026 af?	Er is geen extra capaciteit ingezet voor de procedures in de werkvoorraad. Zoals in bovenstaand antwoord is aangegeven liggen de meeste procedures stil. Daarom zijn begin 2025 afspraken gemaakt met de ODBN voor het behoud van een minimale capaciteit voor deze vergunningverlening. Hiervoor is in de opdracht voor 2026 een stelpost in de opdracht opgenomen. Met het van kracht worden van de ammoniakemissiemaatregelen in de Omgevingsverordening, is de omgevingsdienst Brabant-Noord gevraagd de beschikbare capaciteit voor vergunningverlening weer op te gaan hogen naar 100%.
92	Programma 5 Economie kennis en talentontwikkeling	Bijlage 1, innovatiepositie, pag. 82-84	Op welke ranglijst en welke indicatoren is de beoogde top-15-notering van Brabant gebaseerd, wat is de actuele positie en welke meetbare bijdrage leveren de provinciale programma's aan deze positie?	De top-15 ambitie is gebaseerd op het Regional Innovation Scoreboard (RIS) van de Europese Commissie. Deze benchmark beoordeelt regio's op indicatoren zoals kennisontwikkeling, R&D-investeringen, innovatieactiviteiten en de economische impact van innovatie. Brabant staat in de meest recente meting (2025) op plaats 26 in Europa en behoort daarmee tot de groep Europese Innovation Leaders. De bijdrage van afzonderlijke provinciale programma's aan de RIS-rangpositie is daarbij niet rechtstreeks meetbaar, omdat het RIS de innovatieprestaties van het gehele Brabantse ecosysteem beoordeelt.

93	Programma 5 Economie kennis en talentontwikkeling	Bijlage 1, arbeidsmarkt en talent, pag. 84-86	Welke concrete kwantitatieve doelstelling hoort bij het ontwikkelen, benutten en behouden van talent en wat is de actuele realisatie per tekortsector?	Er is geen afzonderlijke kwantitatieve doelstelling per tekortsector vastgesteld. Daarom kan ook geen actuele realisatie per tekortsector worden afgezet tegen een dergelijke doelstelling. We volgen wel de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en richten onze inzet op vraagstukken die in meerdere tekortsectoren spelen, waaronder zorg, ICT, techniek en bouw. Via PACT Brabant werken we samen met arbeidsmarktregio's, onderwijs en werkgevers aan leven lang ontwikkelen en het versterken van de leer- en ontwikkelcultuur. Voor specifieke knelpunten worden gerichte aanpakken ingezet, zoals de Human Capital Agenda ICT en de aanpak voor omscholing naar ICT-beroepen.
94	Programma 5 Economie kennis en talentontwikkeling	Bijlage 1, circulaire economie, pag. 86-88	Welke kwantitatieve doelstelling wordt gehanteerd voor een "verregaand circulaire" Brabantse economie, wat is de meest recente realisatie en waarom zijn gegevens over 2024 pas in het najaar van 2026 beschikbaar?	De kwantitatieve doelstelling is dat het gebruik van niet-hernieuwbare grondstoffen in 2030 met 50% is verminderd. Uit de meest recente beschikbare gegevens blijkt dat het gebruik van abiotische grondstoffen in Noord-Brabant sinds 2021 met ongeveer 13% (circa 4.000 kton) is afgenomen. Op basis daarvan kan nog niet worden vastgesteld of sprake is van een structurele daling en of de doelstelling voor 2030 wordt gehaald. De gegevens over 2024 worden in het najaar van 2026 verwacht; de gegevens over 2025 volgen in 2027.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

95	Programma 5 Economie kennis en talentontwikkeling	Statenvoorstel 08/26, Green Chemistry Campus, pag. 6	Welk bedrag van de beschikbare € 2 miljoen is tot nu toe aangesproken, wat is de actuele liquiditeitsprognose van de campus en aan welke voorwaarden is eventuele provinciale ondersteuning verbonden?	Er is € 2 mln. beschikbaar gesteld t.b.v. GCC, waarvan € 1 mln. in begroting is opgenomen en € 1 mln. op een stelpost is verantwoord. Tot heden is er € 807.395,= gerealiseerd, zodat er op begroting nog € 192.605,= resteert (in afwachting van definitieve afwikkeling). GCC is gevraagd om een actuele liquiditeitsprognose aan te leveren, echter deze is op dit moment nog niet beschikbaar. Eventuele aanvullende provinciale ondersteuning is afhankelijk van de uitkomsten van deze liquiditeitsprognose en de vraag of een extra storting nodig is om GCC haar verplichtingen te laten nakomen.

96	Programma 1 Bestuur en veiligheid	Statenvoorstel 08/26, Agro en Food Cluster Nieuw Prinsenland	Kan de gevraagde bijdrage van € 1,5 miljoen worden uitgesplitst naar activiteiten, betaalmomenten, beoogde resultaten, cofinanciering, terugbetalingsvoorwaarden en risico's voor de provincie?	De provinciale bijdrage van € 1.478.623 (afgerond € 1,5 miljoen) betreft het resterende budget dat voortvloeit uit de eerder aangegane bestuursovereenkomsten met de gemeenten Steenbergen en Halderberge en de exploitatieovereenkomsten met de initiatiefnemers van AFC Nieuw Prinsenland. De bijdrage richt zich op de verdere uitgifte van gronden en de uitvoering van maatregelen die noodzakelijk zijn om de afspraken binnen het project af te ronden. Omdat het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland nog niet volledig is uitgegeven, is op dit moment niet met zekerheid aan te geven wanneer welke activiteiten exact worden uitgevoerd en welke financiële inzet daarvoor per jaar benodigd is. Om die reden wordt voorgesteld de resterende middelen onder te brengen in de Reserve Werkbudget Ontwikkelbedrijf, waarna op basis van een reële raming jaarlijks wordt bezien welke inzet noodzakelijk is. Wij voorzien geen aanvullende financiële of contractuele risico's buiten de reeds aangegane verplichtingen. De provincie blijft handelen binnen de kaders van de bestaande overeenkomsten en voldoet daarmee aan de gemaakte afspraken. Er zijn daarom geen specifieke aanvullende betalingsvoorwaarden, terugbetalingsverplichtingen of nieuwe provinciale risico's verbonden aan deze bijdrage. Betalingen zullen binnen de bestaande afspraken plaatsvinden en afhankelijk van de voortgang van het project en de daadwerkelijk benodigde inzet voor de afronding van de overeengekomen activiteiten.

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Eventuele toekomstige besluitvorming over aanvullende provinciale bijdragen is niet aan de orde zolang uitvoering wordt gegeven aan de bestaande overeenkomsten. Mocht de voortgang van het project daartoe aanleiding geven, dan zal een eventuele aanvullende financiële afweging afzonderlijk aan Provinciale Staten worden voorgelegd.</td></tr>
<tr><td>97</td><td>Programma 6 Energie</td><td>Bijlage 1, hernieuwbare energie, pag. 89-91</td><td>Hoeveel PJ hernieuwbare energie wordt in Brabant opgewekt, welk percentage van het totale energiegebruik is dit en welke jaarlijkse groei is nodig om in 2030 op 50% uit te komen?</td><td>
<table>
<tr><td></td><td>Noord-Brabant</td></tr>
<tr><td>Totaal energieverbruik</td><td>233 PJ</td></tr>
<tr><td>In Brabant opgewekte hoeveelheid hernieuwbare energie</td><td>36 PJ (15,4%)</td></tr>
</table>
Ter vergelijking, landelijk is 16,1 % van de totale energie hernieuwbaar (en in Nederland opgewekt).

Omdat voor een percentage hernieuwbare energie (ten opzichte van energieverbruik) er naast opwek ook rekening moet worden gehouden met besparing, is het niet zonder nadere analyse mogelijk om een jaarlijks groeipercentage te geven. Daarnaast zien we dat het aanbod aan hernieuwbare energie zich niet geleidelijk ontwikkelt, maar afhankelijk is van ingebruik genomen projecten. In de praktijk is de groei dan ook schoksgewijs.</td></tr>
</table>

98	Programma 6 Energie	Bijlage 1, netcongestie, 90-91	Kan de wachtlijst van 1.716 MW voor afname en 941 MW voor teruglevering worden uitgesplitst naar aantal aanvragen, sector, regio, aansluitcategorie en gemiddelde wachttijd?	Wij verwijzen u voor een antwoord naar de eerder (10 februari 2026) toegezonden memo gedeputeerde. Voor wat betreft verdere uitsplitsingen en wachttijden is dit door Enexis onmogelijk om op korte termijn aan te geven. Daarbij worden deze cijfers beïnvloed door mogelijke (toekomstige) andere aanvragen. Dit is een gevolg van de prioritering in categorieën op basis van het prioriteringskader.

99	Programma 6 Energie	Bijlage 1, netcongestie, 90-94	Welke provinciale projecten, woningbouwplannen en bedrijventerreinen worden door netcongestie vertraagd, om hoeveel aansluitingen en investeringsvolume gaat het en welke meerkosten zijn bekend?	Enexis heeft half september 2026 gecommuniceerd dat er voor alle kleinverbruik aansluitingen, die voor 1 juli via het reguliere proces zijn aangevraagd, capaciteit is. Daarnaast is er in het kader van de overgangsregeling voor woningen waarvan komende drie jaar de bouw start, in Brabant voor 22.000 (van de 77.000 aangevraagde) aansluitingen eveneens netcapaciteit. Enexis geeft aan dat er voor 55.000 (van de bovengenoemde 77.000) woningen, die in de overgangsregeling zijn aangemeld, op dit moment geen aansluiting mogelijk is. Enexis geeft daarbij ook aan dat niet ieder aangemeld project even concreet is; dat sluit ook aan bij de constatering dat het aantal aangemelde woningen veel hoger is dan op grond van ervaringsgegevens verwacht zou worden. Het cijfer voor woningen waarvoor voorlopig geen aansluiting is, moet daarnaast gezien worden als een momentopname. Door netuitbreidingen en maatregelen uit de crisisaanpak (met Rijk regio's, netbeheerders en ACM) en Brabantse Aanpak Netcongestie zal er meer ruimte op het net komen. Hoeveel bedrijventerreinen geraakt worden, is niet duidelijk, daarover heeft recent geen expliciete communicatie vanuit Enexis plaatsgevonden. Voor verreweg de meeste bedrijven is volgens het maatschappelijk prioriteringskader geen prioriteit aan te vragen in de wachtrij. De verwachting is daarom dat ook bedrijventerreinen vertraging kunnen ondervinden door netcongestie. Tegelijkertijd wordt er hard gewerkt om via alternatieve contractvormen, of groepscontracten (energy hubs) zoveel als mogelijk ontwikkelingen mogelijk te maken.

				Of en hoe provinciale projecten geraakt worden, is op dit moment niet bekend. Hoe de vertraging zich vertaalt naar investeringsvolume en/of meerkosten is op dit moment niet bekend.
100	Programma 6 Energie	Bijlage 1, rijksmiddelen personele capaciteit, pag. 93-94	Welk bedrag aan rijksmiddelen voor personele capaciteit eindigt in 2026, hoeveel fte worden daaruit betaald en welke financiële verplichting ontstaat voor de provincie indien deze capaciteit wordt voortgezet?	In de periode 2023-2025 is ruim €18,5 mln. ontvangen aan Rijksmiddelen (SPUK CDOKE) voor personele capaciteit, die benut mag worden t/m 2027. In 2026 wordt dit voor ca 40 fte benut (deels tijdelijke fte). Capaciteit in 2027 kan gedekt worden uit het restant van de SPUK middelen. Voor de periode daarna heeft het Rijk toegezegd dat middelen beschikbaar komen tot en met 2030. Het is nog niet volledig duidelijk hoeveel dit zal zijn. Inmiddels is in 2026 €5,7 mln. ontvangen als vervolguitkering, minimaal dezelfde uitkering verwachten we in de jaren t/m 2030.
101	Programma 6 Energie	Bijlage 1, energiearmoede, pag. 89-94	Hoeveel huishoudens vallen volgens de meest recente meting onder energiearmoede, welk bedrag is in 2026 beschikbaar en besteed, en welke aantoonbare daling van energielasten is per instrument bereikt?	In de BURAP zijn de cijfers van 2023 opgenomen. De meest recente meting door TNO laat zien dat 63.000 Noord-Brabantse huishoudens in energiearmoede leven. Dit komt neer op 5,2% van alle huishoudens in Noord-Brabant. De provincie ondersteunt regio's en gemeenten bij de aanpak van isolatie. Via isolatie wordt getracht het energieverbruik te verminderen en de kosten te verlagen. De provincie heeft geen rechtstreekse middelen beschikbaar gesteld aan huishoudens om energiearmoede tegen te gaan. Het Rijk opent deze winter het Noodfonds Energie om huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening te helpen.

102	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 1, emissies landbouw, pag. 95-97	Kan de ontwikkeling van de vergunde en feitelijke emissies van geur, fijnstof en ammoniak vanaf 2020 per jaar worden weergegeven, zodat zichtbaar wordt welk deel van de daling uitsluitend administratief en welk deel feitelijk is?	We vatten dit op als een informatieverzoek. Het vraagt wat uitzoekwerk. We zullen hier de komende weken aan voldoen.
103	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 1, geuremissie, pag. 96-97	Wat was de oorspronkelijke opleverdatum van het plan van aanpak industriële en agrarische geuremissie, wat is de actuele opleverdatum en welke onderdelen veroorzaken de vertraging?	Oorspronkelijk was het plan van aanpak voor eind dit jaar gepland. De vertraging wordt veroorzaakt door de grotere complexiteit van het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak voor geuremissies uit landbouw en industrie. Daarbij is gebleken dat de benodigde kennis en expertise niet volledig beschikbaar is binnen de organisatie. Daarom is aanvullend extern advies nodig voor de verdere uitwerking. Momenteel worden de benodigde werkzaamheden, de bijbehorende kosten en een aangepast tijdpad voor oplevering en besluitvorming nader uitgewerkt.

104	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 1, gewasbescher mingsmiddelen , pag. 96-98	Wat was de oorspronkelijke planning voor het actieplan gewasbeschermingsmiddelen, wanneer wordt het vastgesteld en welke activiteiten en uitgaven zijn al gestart voordat het actieplan is vastgesteld?	De oorspronkelijke planning voor het actieplan was eind 2025. Inmiddels wordt dat eind 2026. De actielijn rondom provinciale pacht is inmiddels gerealiseerd. Daarnaast is een opstart gemaakt met pilots rondom gewasbeschermingsmiddelen. Daarmee wordt goed contact onderhouden met de andere interne programma's en externe stakeholders zoals ZLTO. Ook andere actielijnen lopen (maar zijn nog niet voltooid), zoals rondom grondwaterbeschermingsgebieden en Natura2000. Voor het realiseren van projecten uit het actieplan is voor 2026 € 200.000, - beschikbaar.

105	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 1, eiwittransitie, pag. 98-100	Wat is de actuele verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitconsumptie in Brabant, op welke bron is dit gebaseerd en welke provinciale projecten hebben een aantoonbaar meetbaar effect op deze verhouding gehad?	De provincie Noord-Brabant beschikt niet over een eigen monitor van de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitconsumptie onder Brabanders. Daardoor sluiten wij aan bij de landelijke cijfers uit de Eiwitmonitor van WUr in opdracht van ministerie LVVN. Deze monitor meet de consumptie van dierlijke en plantaardige eiwitten onder Nederlandse consumenten en geldt momenteel als de officiële landelijke referentie voor het volgen van de eiwittransitie. De meest recent beschikbare meting laat zien dat Nederlanders circa 39% plantaardige en 61% dierlijke eiwitten consumeren (Eiwitmonitor 2025). De provincie ondersteunt met diverse initiatieven de versnelling van de eiwittransitie zoals, The Protein Community, BEANMEAL en Plant Protein Forward (PPF). Deze ondersteuning heeft geleid tot netwerkvorming, bijeenkomsten, kennisdeling en ketenontwikkeling. We investeren in de eiwittransitie, maar het effect op de consumptieverhouding van Brabanders is momenteel niet kwantitatief aantoonbaar op basis van beschikbare monitoringgegevens.

106	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 1, biologische landbouw, pag. 99-101	Welk percentage en hoeveel hectare landbouwgrond in Brabant is momenteel biologisch, welke jaarlijkse groei is nodig om 10% in 2030 te halen en wat is de actuele prognose voor 2030?	De meest actuele cijfers zijn van 2025. Provincie Noord-Brabant zat in 2025 op 3,2% aandeel biologische landbouwgrond, wat neerkomt op 7.409 ha. Dat betekent dat er jaarlijks 1,7 procentpunt bij moet komen, wat neerkomt op ca 33% groei per jaar van het biologisch areaal. Als de groei in dezelfde snelheid voortzet als de afgelopen jaren is de prognose dat we uitkomen op ca 4,5 – 5% biologisch areaal in 2030. De verwachting is echter, mede als gevolg van rijksbeleid, dat de groei de komende jaren sneller zal gaan. Een goede prognose is daarmee lastig te geven omdat dit van vele factoren (o.a. beleid, marktontwikkeling) afhankelijk is.
107	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 3, extra capaciteit landbouw	Welke concrete taken, producten en resultaten worden geleverd met de extra 2 fte voor Landbouw en Voedsel en waarom kunnen deze niet binnen de bestaande capaciteit worden uitgevoerd?	Dit betreft de inzet van een medewerker die eerst werd ingehuurd. Doordat we nu deze medewerker in dienst hebben genomen wordt programma-budget overgeheveld naar organisatiekostenbudget (OKB). Het takenpakket blijft hetzelfde. Omdat we een netto besparing realiseren gebruiken we het vrijkomende OKB voor een warme overdracht van taken bij enkele pensionado's (enkele maanden overlap voor een goede overdracht). Er is dus geen sprake van extra taken.

108	Programma 7 Landbouw en voedsel	Bijlage 3, Aanpak Piekbelasters	Welke concrete werkzaamheden verrichten de 7 fte voor de Aanpak Piekbelasters, hoeveel ondernemers zijn benaderd en geholpen, welke resultaten zijn gerealiseerd en wat zijn de totale personeelskosten?	Deze zaakbegeleiders maken sinds 2025 deel uit van het Ondersteuningsnetwerk. Zij worden ingezet voor begeleiding van ondernemers die zich hebben aangemeld voor de LBV (Dit jaar hebben zich 18 nieuwe bedrijven aangemeld en vanuit vorige jaren lopen nog 122 trajecten). Daarnaast worden deze mensen in toenemende mate breder ingezet binnen het Ondersteuningsnetwerk, dit is het voordeel van de samenvoeging van vorig jaar. Bredere inzet houdt in dat er contact wordt onderhouden met gemeenten en er ook agrarisch ondernemers worden begeleid met andere plannen dan beëindiging. Onderwerpen die besproken worden zijn zeer divers, maar o.a.: Vernieuwbouw, grondpuzzels, ontwikkelplannen, gebiedsprocessen, impact intrekking latente ruimte, handhavingsverzoeken, etc. Het resultaat is lastig te kwantificeren. Het ondersteuningsnetwerk probeert ondernemers te helpen om hun casus vooruit te brengen. Soms is het bieden van meer duidelijkheid voldoende, in andere gevallen worden verbindingen gelegd met relevante ambtenaren en vraagstukken verder uitgediept om voor te kunnen leggen aan GS. De begeleiding door het ondersteuningsnetwerk wordt geëvalueerd. Momenteel vindt een evaluatieonderzoek plaats dat in Januari 2027 wordt verwacht. Zaakbegeleiders worden bekostigd vanuit de SPUK (MinLVVN), maar zijn in dienst bij de Provincie. (Itt andere provincies waar zaakbegeleiding buiten de provincie om direct wordt aangestuurd vanuit het ministerie).

109	Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit	Bijlage 1, onderhoud provinciale wegen, pag. 103-109	Met welk bedrag is de huidige onderhoudsbegroting ontoereikend om het kwaliteitsniveau gelijk te houden, voor welke jaren geldt dit en welk onderhoud wordt zonder aanvullende middelen uitgesteld?	Dat gaat om € 10 mln. instandhouding (investering) en € 4,5 mln. beschikbaarheid (exploitatie). Dit bedrag is minimaal per jaar extra nodig om het provinciale areaal op kwaliteitsniveau B én beschikbaar te houden. Onder dit niveau ontstaan verkeersonveilige situaties door de staat van onderhoud, is er sprake van kapitaalvernietiging en worden de totale kosten over de gehele levensduur hoger. Zonder aanvullende middelen zal er een bestuurlijk voorstel worden gedaan hoe we omgaan met deze situatie en wat de gevolgen en risico's zijn. De Staten zijn vanaf de eerste vaststelling van KOPI in 2017 voortdurend hierover geïnformeerd,
110	Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit	Bijlage 1, provinciale wegen, pag. 103-109	Hoeveel kilometer weg, fietspad en kunstwerken heeft potentieel achterstallig onderhoud, welke veiligheids- en financiële risico's zijn daarmee gemoeid en hoe ontwikkelt deze achterstand zich tot 2030?	Er is geen sprake meer van (potentieel) achterstallig onderhoud. Daar waar achterstallig onderhoud dreigde op te treden, hebben we dat afgelopen jaren voorkomen door het versneld oppakken en realiseren van groot onderhoud of met het treffen van incidentele onderhoudsmaatregelen. Deze laatste vaak op kruispunt- of wegvakniveau. Het minimale kwaliteitsniveau van het areaal is geborgd via de uitvoeringsagenda KOPI. Bij de komende herijking van KOPI zijn hiervoor structureel aanvullende middelen nodig. De Staten zijn hierin voortdurend meegenomen o.a. bij de eerste vaststelling van KOPI in 2017 en bij de 1e herijking in 2022.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

111	Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit	Bijlage 1, OV-concessies en zero-emissiebussen, pag. 109-111	Hoeveel zero-emissiebussen kunnen bij aanvang van de nieuwe concessies niet op de geplande locaties laden, welke tijdelijke voorzieningen zijn nodig en welke meerkosten worden verwacht?	Voor de concessies West (per medio 2025) en Oost (per ultimo 2026) is voldoende stroom aanwezig om de bussen te kunnen laden. Dat geldt nog niet voor de remise Roosendaal. Hier moet iets langer doorgereden worden met dieselbussen en is er sprake van meerkosten. Voor de concessie Zuidoost zijn al goede stappen gezet, maar zijn we nog bezig met geschikte locaties in en rond Eindhoven. Voor een totaaloverzicht wordt verwezen naar de pagina 33 van de Programmering Mobiliteit 2027-2046.
112	Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling	Bijlage 1, spoorprojecten, pag. 112-116	Welke spoorprojecten hebben een langere doorlooptijd, wat is per project de oorspronkelijke en actuele planning en welk budgettair effect heeft de vertraging?	De meeste spoorprojecten lopen conform planning. PHS Vught is eerder één jaar vertraagd door onvoorziene omstandigheden bij grondwerkzaamheden. Voor de meerkosten is een reservering opgenomen in het kader van de Programmering Mobiliteit. Van PHS Boxtel is nog onzeker wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd vanwege het ontbreken van een natuurvergunning (stikstof).
113	Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling	Bijlage 1, Maaslijn, pag. 114-116	Welke factoren bepalen of de Maaslijn in december 2027 of pas in 2028 wordt opgeleverd en welke financiële gevolgen heeft eventuele uitloop voor de provincie?	De uitvoering ligt volledig bij ProRail. Afhankelijk van de voortgang van de werkzaamheden zal het project eind 2027 of begin 2028 worden opgeleverd. De provincie zit niet langer risicodragend in dit project. De provinciale bijdrage is vast.

114	Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling	Bijlage 1, wegenprojecten, pag. 116-119	Kan voor de N279, N629, N65, N285 en A27 per project de oorspronkelijke planning, actuele planning, provinciale bijdrage, geraamde meerkosten en oorzaak van vertraging worden weergegeven?	Voor een uitgebreide beschrijving van deze projecten (inclusief budgetten) wordt verwezen naar pagina 44 t/m 48 van de Programmering Mobiliteit 2027-2046.
115	Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling	Bijlage 1, verkeersveiligheid, pag. 112-120	Welke kwantitatieve ontwikkeling is zichtbaar in verkeersdoden en letselslachtoffers vanaf 2020, welke streefwaarden gelden voor 2026 en 2030 en welke maatregelen hebben aantoonbaar effect gehad?	De ontwikkeling van de cijfers en streefwaarden zijn opgenomen op pagina 21 van de Programmering Mobiliteit 2027-2046. De oorzaak én impact van een verkeersongeval zijn vaak afhankelijk van verschillende factoren. Ongevallen hebben bijna nooit één enkele oorzaak, maar ontstaan door een combinatie van factoren, zoals het wegontwerp, het voertuig en menselijk handelen. In ruim 90% van de gevallen is menselijk gedrag (zoals een stuurfout, afleiding of te hard rijden) één van de samenstellende oorzaken. Er is geen causaal verband aantoonbaar tussen maatregelen en ongevalscijfers. In ruim de helft van de gevallen is menselijk gedrag zelfs de enige of directe aanleiding. Met de risicogestuurde en datadreven aanpak kunnen we met de8 verkeersveiligheidsaanpak wel gerichter te werk. We zetten daarbij zoveel mogelijk in op een combinatie van maatregelen langs de pijlers gedrag, infrastructuur en handhaving, die zijn getoetst op (verwachte) effectiviteit.

116	Programma 10 Cultuur erfgoed sport en vrije tijd	Bijlage 1, AV film en gaming, 121-126	Wat was de oorspronkelijke start- en opleverdatum van de verkenning AV, film en gaming, wat heeft de late start veroorzaakt en welke kosten zijn tot nu toe gemaakt?	In de uitvoeringsagenda 2024-2027 is een verkenning toegezegd. Hierbij is geen startdatum genoemd. Omdat het een prestatie is in de uitvoeringsagenda 2024 – 2027, kan het einde van deze bestuursperiode worden beschouwd als uiterste opleverdatum. Volgens de actuele planning worden de resultaten aan het eind van dit kalenderjaar en dus binnen de gestelde termijn opgeleverd. De late oplevering maakt het echter lastig om eventueel direct vervolg te geven aan mogelijke bevindingen. De late uitvoering heeft te maken met beschikbaarheid van ambtelijke capaciteit; niet alles kan tegelijkertijd. De kosten die tot nu toe zijn gemaakt, bedragen € 47.000.

117	Programma 10 Cultuur erfgoed sport en vrije tijd	Bijlage 1, beweegrichtlijnen, pag. 127-132	Wat zijn de actuele percentages jongeren en volwassenen die aan de beweegrichtlijnen voldoen, wat zijn de streefwaarden en welk deel van de ontwikkeling kan aan provinciale activiteiten worden toegerekend?	Het percentage volwassen Brabanders (18 jaar en ouder) dat voldoet aan de beweegrichtlijnen bedraagt 47%. Voor jongvolwassenen (16-26 jaar) is dit 57%. Dit zijn de meest recente cijfers uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024 en de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024 van de GGD'en en het RIVM. Nieuwe gegevens worden naar verwachting in 2028 beschikbaar. De provincie streeft ernaar dat in 2030 meer dan 75% van de Brabanders voldoet aan de beweegrichtlijnen. Hiermee sluiten wij aan bij de landelijke ambitie. Hoewel het aandeel Brabanders dat aan de beweegrichtlijnen voldoet de afgelopen jaren is toegenomen, is de streefwaarde nog ver weg. De opgave is groot, zowel in Brabant als landelijk. Beweeggedrag wordt beïnvloed door een breed samenspel van factoren, waaronder persoonlijke omstandigheden, sociaaleconomische verschillen, sociale en culturele factoren, technologische ontwikkelingen en de inrichting van de leefomgeving. Het Rijk, provincie, gemeenten en maatschappelijke partners hebben hierin elk een rol. De provincie richt zich in het bijzonder op doelgroepen die relatief weinig bewegen. Dit doen wij onder andere door initiatieven te ondersteunen die bewegen toegankelijker en aantrekkelijker maken. Voorbeelden hiervan zijn de Basisschool in Beweging Award, challenges die organisaties stimuleren om projecten te ontwikkelen om kwetsbare groepen meer te laten beweging, en onze bijdrage aan het BrabantSport Fonds dat investeert in initiatieven die aanzetten tot een gezonde leefstijl en andere sociaal-maatschappelijke doelen.

				Voor een overzicht van het bereik en effect van het BrabantSport Fonds verwijs ik u naar de impactrapportage 2025, toegankelijk via de website van BrabantSport.
118	Programma 10 Cultuur erfgoed sport en vrije tijd	Bijlage 1, financiële onzekerheden, pag. 131-136	Welke activiteiten worden in 2026 mogelijk niet gerealiseerd door afhankelijkheid van externe partijen, welk budget blijft daardoor naar verwachting onbesteed en naar welke jaren wordt dit verschoven?	Onzekerheden betreffen met name de uitnutting van subsidieregelingen/projectsubsidies, aangezien de realisatie wordt bepaald door de (timing van) van de subsidieaanvragen. Een specifiek voorbeeld hiervan is de voorgenomen ondersteuning van EK Wielrennen 2028, waarvan nu nog niet zeker is of de subsidie beschikt wordt in 2026. Of en zo ja welk budget er voor programma CESV eind van het jaar resteert is nog niet bekend, maar de verwachting is dat eventuele onderuitputting onder de 5% van het totale budget € 59 mln. blijft.
119	Bedrijfsvoering en capaciteit	Bijlage 3, capaciteitswijzigingen	Kan per capaciteitsvoorstel worden aangegeven: salarisschaal, totale loonkosten, overhead, dekking, intern personeel of externe inhuur, startdatum, einddatum en concrete output?	Antwoord volgt

120	Bedrijfsvoering en capaciteit	Bijlage 3, totaaloverzicht capaciteit	Hoeveel van de 1.543,03 fte in 2026 en 1.559,56 fte in 2027 betreft bezette formatie, vacatures, externe inhuur en tijdelijke contracten?	Bezette formatie in 2026 betreft 1414,47 fte in vaste dienst, 128,72 fte in tijdelijke dienst en 128,44 fte externe inhuur. Daarnaast staan er momenteel 51 vacatures open. Voor 2027 betreft het een geraamde formatieomvang. Een nadere uitsplitsing naar bezette formatie, vacatures, externe inhuur en tijdelijke contracten is niet mogelijk, omdat deze afhankelijk is van toekomstige ontwikkelingen en besluitvorming. Hierdoor kan op dit moment geen betrouwbare verdeling over deze categorieën worden gegeven.
121	Bedrijfsvoering en capaciteit	Bijlage 3, incidentele capaciteit	Waarom bedraagt de incidentele capaciteit 299,19 fte in 2026 en 314,72 fte in 2027, welke functies bestaan langer dan twee jaar en welke daarvan voorzien feitelijk in structurele werkzaamheden?	De capaciteit wordt ingezet voor werkzaamheden die worden gefinancierd uit tijdelijke middelen, projecten, programma's, specifieke uitkeringen en overige tijdgebonden opgaven. De stijging in 2027 hangt samen met de beschikbaarheid van aanvullende tijdelijke middelen en de voortzetting of uitbreiding van incidenteel gefinancierde activiteiten. Van de totale incidentele capaciteit van 299,19 FTE in 2026 heeft 54,41 FTE een looptijd van meer dan twee jaar. In 2027 bedraagt de incidentele capaciteit 314,72 FTE, waarvan eveneens 54,41 FTE langer dan twee jaar bestaat. Zolang de financiering tijdelijk van aard is en periodiek wordt heroverwogen, blijft deze capaciteit als incidenteel aangemerkt.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

122	Bedrijfsvoering en capaciteit	Bijlage 3, beleidskader Data	Welke functies en salarisschalen vallen onder de 7,8 tot 9,8 structurele fte voor het beleidskader Data en welke meetbare producten of besparingen worden daarmee gerealiseerd?	Antwoord volgt
123	Bedrijfsvoering en capaciteit	Bijlage 3, CIO-programmabudget	Welk bedrag wordt omgezet van programmabudget naar 8,3 fte capaciteit voor de CIO, waarom alleen in 2027 en welke activiteiten worden hierdoor niet langer uit het programmabudget betaald?	Voor 2027 wordt er een bedrag van € 1.148.993 omgezet van programma naar tijdelijke capaciteit. Dit voor de inhuur van capaciteit voor verschillende bedrijfsvoering projecten. Het uitzetten van projecten in de markt in de vorm van een resultaatopdracht wordt steeds gecompliceerder, dit soort aanbestedingen vergt veel interne capaciteit voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van projecten. De omgezette programmagelden worden gebruikt om bedrijfsvoeringsprojecten die in 2027 gepland staan met deze tijdelijke capaciteit tot realisatie te brengen. In totaal is een verzoek gedaan om van € 2.186.599,- programmabudget (2026 en 2027) tijdelijke formatie van 8,3 fte voor 2026 en 2027 te maken en de projecten te realiseren.

124	Bedrijfsvoering en capaciteit	Bijlage 3, Ontwikkelbedrijf	Welke werkzaamheden en projecten vereisen 3,35 extra fte bij het Ontwikkelbedrijf in 2027 en uit welke opbrengsten of budgetten worden deze functies gedekt?	Het betreffen de werkzaamheden voor de 12 stedelijke gebiedsontwikkelingen. De dekking van deze FTE's voor het laatste half jaar van 2027 zijn niet gedekt in de huidige begroting, vandaar dit voorstel met dekking vanuit de reserve leefomgeving waar de middelen voor deze stedelijke gebiedsontwikkelingen staan.
125	Mobiliteit	Statenvoorstel 08/26 en bijlage 4, busremises	Kan per bestaande en voorgenomen busremise de aankoopprijs, boekwaarde, investeringskosten, huurinkomsten, contractduur, bezettingsgraad, rendement, terugverdientijd en restwaarde worden verstrekt?	Het uitgangspunt bij (de ontwikkeling van) een busremise in eigen beheer is een sluitende business case. Alle investeringskosten worden over een termijn van 30 jaar volledig terugverdiend via huuropbrengsten van de vervoerder. Via de concessievoorwaarden wordt een marktconforme (vanwege fiscale aspecten) huur verplicht voorgeschreven aan de vervoerders. De investeringen in busremises zijn dus volledig voorfinanciering en worden geheel terugverdiend. Het surplus aan huuropbrengsten wordt toegevoegd aan de concessie voor extra OV-aanbod. Er zijn geen risico's aan verbonden, omdat het onderdeel is van de concessievoorwaarden. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar de verschillende dossiers: Breda Helmond Reusel
126	Mobiliteit	Statenvoorstel 08/26 en bijlage 4, busremises	Welke risico's voor leegstand, netaansluiting, bouwkosten, concessiewisseling en waardedaling zijn in de businesscases opgenomen en welke risicoreservering is hiervoor aangehouden?	Zie beantwoording vraag 125

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

127	Mobiliteit	Statenvoorstel 08/26 busremises	Hoe wordt boekhoudkundig verwerkt dat € 21,525 miljoen investeringskrediet wordt gevoteerd en eenzelfde bedrag uit de reserve Verkeer en Vervoer vrijvalt ten gunste van de algemene middelen?	Het investeringsbedrag valt vrij uit de reserve ten gunste van algemene middelen om tegelijkertijd het investeringsbedrag te kunnen voteren. Hoewel er niet afgeschreven wordt op grond, laten we toch een bedrag vrijvallen ten gunste van algemene middelen omdat provinciale middelen voor lange tijd worden opgesloten in het actief (waardevast). De investering wordt via de huuropbrengsten in 30 jaar volledig terugverdiend en gestort in de reserve.
128	Landbouw en voedsel	Statenvoorstel 08/26 en bijlage 4, Grondbank Natuurinclusieve Landbouw	Kan over het bestaande krediet van € 30 miljoen worden aangegeven hoeveel grond is aangekocht, tegen welke gemiddelde prijs, hoeveel grond is uitgegeven, welke pachtopbrengst is ontvangen en wat de actuele markt- en boekwaarde is?	Met het beschikbare budget is tot nu toe 202 ha grond aangekocht, waarvan 195 ha is verpacht en is de verwachting dat met de aanvragen die nog in de pijplijn zitten en het resterende budget nog 100 tot 120 ha kan worden aangekocht. De gemiddelde bijdrage per aangekochte ha is €92.500. De grondprijzen zijn hard gestegen afgelopen jaren, in 2022 was de bijdrage per ha €77.500 en bij de laatste transactie dit jaar lag deze al op €126.000 per ha. Tot 1 januari 2026 is €345.834 aan pachtopbrengst ontvangen. Op 1 januari 2026 was de balanswaarde €14.685.155 voor 170 ha in eigendom. De marktwaarde wordt alleen bepaald bij taxaties. De gemiddelde agrarische grondprijs in Brabant is nu €125.000/ha.

129	Landbouw en voedsel	Statenvoorstel 08/26 en bijlage 4, Grondbank Natuurinclusieve Landbouw	Op basis van welke kasstroomprognose raakt het bestaande krediet eind 2026 uitgeput en waarom is direct een verdubbeling naar € 60 miljoen nodig?	De verwachting is dat het krediet eind 2027 volledig is uitgeput. Echter aanvragen hebben vaak een lange doorlooptijd tot wel een jaar voordat de aankoop bij de notaris plaatsvindt. Het positieve advies van de adviescommissie aan het begin van het traject geeft de garantie dat wij de grond zullen afnemen. Wij verwachten eind 2026 zoveel grond in de pijplijn te hebben dat daarmee het krediet zal worden uitgeput en waardoor we nieuwe aanvragen niet meer in behandeling kunnen nemen. Met €30 miljoen extra verwachten we de komende 5 jaar nog aanvragen te kunnen honoreren. Indien een lager krediet beschikbaar komt dan kan het al over een paar jaar uitgeput zijn.
130	Landbouw en voedsel	Statenvoorstel 08/26 en bijlage 4, Grondbank Natuurinclusieve Landbouw	Welke criteria worden gebruikt om vast te stellen dat de grondregeling revolverend is, welk deel van het geïnvesteerde bedrag is inmiddels teruggevloeid en binnen welke termijn wordt volledige terugvloeiing verwacht?	De grond wordt in erfpacht uitgegeven voor 26 jaar. Na afloop van de erfpachtperiode wordt de grond weer verkocht, waarbij de erfpachter eerste recht van koop heeft. Op dat moment vloeit het geld dus weer terug. Volledige terugvloeiing is dan 26 jaar na de laatste grondtransactie.

<table>
<tr><td>131</td><td>Subsidies</td><td>Bijlage 5, begrotingssubsidies</td><td>Wat is het totale bedrag van de tot 1 september 2026 verleende subsidies in bijlage 5, uitgesplitst naar programma, exploitatiesubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies?</td><td>
<table>
<tr><th>Som van Bedrag
Programma begroting</th><th>Categorie subsidie/bijdrage</th><th>Totaal</th></tr>
<tr><td>Algemeen financieel beleid</td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 68.390.680,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Algemeen financieel beleid</td><td></td><td>€ 68.390.680,00</td></tr>
<tr><td>Basisinfrastructuur mobiliteit</td><td>Begrotingsbijdrage</td><td>€ 200.000,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 2.995.867,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 410.900,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Basisinfrastructuur mobiliteit</td><td></td><td>€ 3.606.767,00</td></tr>
<tr><td>Bestuur en veiligheid</td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 1.895.759,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 613.335,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Bestuur en veiligheid</td><td></td><td>€ 2.509.094,00</td></tr>
<tr><td>Cultuur, Erfgoed, Sport en Vrijetijd</td><td>Begrotingsbijdrage</td><td>€ 670.000,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 3.091.729,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 24.683.537,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Cultuur, Erfgoed, Sport en Vrijetijd</td><td></td><td>€ 28.445.266,00</td></tr>
<tr><td>Economie</td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 15.065.147,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 7.257.261,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Economie</td><td></td><td>€ 22.322.408,00</td></tr>
<tr><td>Energie</td><td>Begrotingsbijdrage</td><td>€ 362.637,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 714.235,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Energie</td><td></td><td>€ 1.076.872,00</td></tr>
<tr><td>Landbouw en voedsel</td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 494.346,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 101.433,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Landbouw en voedsel</td><td></td><td>€ 595.779,00</td></tr>
<tr><td>Mobiliteitsontwikkeling</td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 136.133,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 235.000,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Mobiliteitsontwikkeling</td><td></td><td>€ 371.133,00</td></tr>
<tr><td>Natuur en milieu</td><td>Begrotingsbijdrage</td><td>€ 2.720.161,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 3.459.056,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Exploitatiesubsidie</td><td>€ 950.150,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Natuur en milieu</td><td></td><td>€ 7.129.367,00</td></tr>
<tr><td>Ruimte en wonen</td><td>Begrotingsbijdrage</td><td>€ 10.000,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 225.000,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Ruimte en wonen</td><td></td><td>€ 235.000,00</td></tr>
<tr><td>Water en Bodem</td><td>Begrotingsbijdrage</td><td>€ 340.000,00</td></tr>
<tr><td></td><td>Begrotingsubsidie aard project</td><td>€ 10.758.788,00</td></tr>
<tr><td>Totaal Water en Bodem</td><td></td><td>€ 11.098.788,00</td></tr>
<tr><td>Eindtotaal</td><td></td><td>€ 145.781.154,00</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>132</td><td>Subsidies</td><td>Bijlage 5, begrotingssubsidies, negatieve bedragen</td><td>Welke vermeldingen met een negatief bedrag betreffen intrekkingen, terugvorderingen of correcties, wat was het oorspronkelijk verleende bedrag en hoeveel is daadwerkelijk terugontvangen?</td><td>Dit zijn de subsidies aan Stg. Het Noordbrabants Landschap (Brabantse Bodem) en Waterschap De Dommel (Sanering maaiveldverlaging-Vessem K1200) Voor Stg. Het Noordbrabants Landschap was het oorspronkelijk verleende subsidiebedrag € 113.520,- en is er € 37.840,- terugontvangen. Voor Waterschap De Dommel was het oorspronkelijk verleende subsidiebedrag € 300.000,- en hebben we het volledige subsidiebedrag terugontvangen.</td></tr>
</table>

133	Subsidies	Bijlage 5, overdrachten	Bij welke met een ster gemarkeerde subsidies is de subsidie aan een andere partij overgedragen, van welke naar welke partij, op welke juridische grondslag en met behoud van welke voorwaarden en verantwoordingsplicht?	Dit zijn de subsidies aan Agrifood Capital B.V. (NGHT Ecosysteem HF Voedselverwerking), Gemeente 's-Hertogenbosch (Verduurz. Bedrijventerreinen NO Brabant) en Grenspark Zoom-Kalmthoutse Heide (Aanleg fosfaatzuivering Groote Meer). Deze subsidies zijn respectievelijk overgedragen door Brainport Development N.V., Gemeente Meierijstad en BENEGO Grenspark Kalmthoutse Heide. De juridische grondslag is de Algemene subsidieverordening waarbij op basis van een melding de aanvrager ons het verzoek tot wijzigen van de hoofdaanvrager kan doen. In alle gevallen zijn de subsidies inclusief alle oorspronkelijke voorwaarden en verplichtingen overgedragen.
134	Subsidies	Statenvoorstel 08/26, vaststelling subsidielijst	Welke rechtsgevolgen heeft de vaststelling door PS van subsidies die reeds door GS zijn verleend en welke mogelijkheden bestaan nog indien PS een vermelding niet vaststelt?	De vraag heeft betrekking op een besluit tot wijziging van de begroting waarvoor de bevoegdheid op grond van artikel 196 Provinciewet bij Provinciale Staten ligt. Een besluit van Provinciale Staten tot wijziging van de begroting overeenkomstig Bijlage 5 rechtvaardigt de door Gedeputeerde Staten op grond van artikel 4 Algemene subsidieverordening Noord-Brabant verstrekte subsidies. Wanneer Gedeputeerde Staten een subsidie verstrekt, ontstaat bij de ontvanger een opgewekt vertrouwen op het recht op de subsidie en de uitvoer van de subsidiabele activiteiten. Ook ontstaan er verplichtingen voor beide partijen en bestuursrechtelijke rechtsbescherming voor de ontvanger. Indien PS een vermelding niet vaststelt, vindt er voor deze subsidie geen wijziging van de begroting plaats. De subsidieverlening blijft echter gehandhaafd en leidt daardoor potentieel tot een onrechtmatigheid.

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

135	WNT en subsidies	Statenvoorstel 08/26 en bijlage 8, WNT-gegevens	Van hoeveel subsidieontvangers is de bezoldiging niet bekend, welk totaalbedrag aan provinciale exploitatiesubsidie ontvangen zij en bij hoeveel bekende gevallen wordt 75% van de WNT-norm overschreden?	Van 10 ontvangers van begrotingssubsidies naar aard exploitatie is de bezoldiging niet bekend. Zij ontvingen in 2025 gezamenlijk €4.198.432 subsidie. Er zijn 3 organisaties die hoger bezoldigden dan 75% WNT in 2025. Deze organisaties bezoldigden wel allen minder dan 100% van de WNT.
136	WNT en subsidies	Statenvoorstel 08/26, AVG-grondslag	Op welke specifieke AVG-bepaling of juridische beoordeling is gebaseerd dat ontbrekende openbaar te maken WNT-gegevens niet bij subsidieontvangers kunnen worden opgevraagd, en kan deze beoordeling aan PS worden verstrekt?	In het kader van de subsidieverlening en verantwoording mag GS als subsidieverstrekker alleen gegevens opvragen die noodzakelijk zijn voor een beslissing omtrent de subsidie (4:2 Algemene wet bestuursrecht, Awb) en verplichtingen opleggen die verband houden met het doel van de subsidie. Omdat bezoldigingsgegevens geen rechtstreeks verband hebben met het doel waarvoor GS de subsidie verstrekt – namelijk het realiseren van provinciale doelstellingen – en omdat de bezoldigingsgegevens geen invloed hebben op de subsidie, kunnen deze gegevens niet worden opgevraagd. Daarnaast bepaalt artikel 6 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) dat voor verwerking van persoonsgegevens een grondslag nodig is. Omdat er geen grondslag van toepassing is kunnen we subsidieontvangers niet vragen bezoldigingsgegevens openbaar te maken wanneer ze deze verplichting vanuit de Wet Normering Topinkomens (WNT) niet hebben.

137	WNT en subsidies	Bijlage 8, uitvoering motie M104-2024	Welke consequenties worden verbonden aan overschrijding van 75% van de WNT-norm, welke uitzonderingsgronden gelden en hoe wordt dit bij nieuwe en bestaande subsidiebeschikkingen toegepast?	Subsidieontvangers die hoger bezoldigen dan 75% van de WNT worden hier per brief op geattendeerd. In iedere subsidiebeschikking waar sprake is van een begrotingssubsidie naar aard exploitatiesubsidie wordt subsidieontvangers dringend verzocht om maximaal 75% van de WNT te bezoldigen zoals ook opgenomen in de Statenmededeling. Er kunnen door ons geen consequenties worden verbonden aan het niet hanteren van de 75% WNT norm door subsidieontvangers en er gelden geen uitzonderingsgronden.

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

Nagekomen technische vragen fractie CDA

138	Bestuur en veiligheid	Burap, Pag. 6	We werken het Dashboard Gezondheid bij, zodat iedereen de voortgang van gezondheidsdoelstellingen helder en actueel kan volgen. Tegelijkertijd worden veel van de indicatoren uit het dashboard niet gehaald. Kan per indicator worden aangegeven wanneer de verwachting is dat deze worden behaald? Kan er in de begroting een indicator worden toegevoegd over het behalen van deze indicatoren?	Van de 13 gezondheidsindicatoren zijn er op basis van de meest recente cijfers 7 behaald en 6 nog niet behaald. Bij de niet behaalde indicatoren geldt dat sommige streefwaarden pas in 2027, 2029 of 2030 hoeven te zijn gerealiseerd. Een nog niet behaalde streefwaarde betekent dus niet automatisch dat de uitvoering achterloopt. Behaald: Gemeenten met gezond-bewegenproject, Fijnstofemissie uit stallen, Ammoniakemissie uit stallen, Tevreden met woonomgeving, Landbouwareaal binnen BodemUp, Werkloosheid en Bruto arbeidsparticipatie. Nog niet behaald: Bezoekers Risk Factory, CO_2-uitstoot Noord-Brabant, Gemeenten in Schone Lucht Akkoord, Grondwaterbeschermingsgebieden, Verkeersslachtoffers en SNL-natuurbeheer. Het beeld is overwegend positief. Verschillende nog niet behaalde indicatoren ontwikkelen zich richting de streefwaarde. Bij Verkeersslachtoffers is het beeld minder gunstig. Voor Grondwaterbeschermingsgebieden, gericht op de bescherming van grondwater voor drinkwater, is op basis van de huidige stand nog geen duidelijke prognose te geven. Het Dashboard Gezondheid 2026 wordt op dit moment geactualiseerd. Dit zijn de meest recente resultaten. Het geactualiseerde dashboard wordt eind oktober gepubliceerd op brabant.nl.

139	Ruimte en wonen	Burap, pag. 8	Ondersteunen van versnelling woningbouw staat op groen. Graag een toelichting hoe de gedeputeerde tot deze beoordeling is gekomen.	Het aanjagen van de versnelling doen we onder andere met de Flexpoolregeling, waarbij gemeenten faciliteren extra capaciteit in te kunnen zetten om woningbouwprojecten sneller te starten. Ook ondersteunen we de aanpak Efficiënt Planproces. Hierbij bieden we ondersteuning bij onder meer parallel plannen en de inzet van regionale versnellingscoaches. Daarnaast is het Noord-Brabants model anterieure overeenkomst en het model intentieovereenkomst opgeleverd, waarmee woningbouw- en gebiedsontwikkelingen sneller en eenduidiger kunnen worden voorbereid.
140	Natuur en milieu	Burap pag. 13	Op pagina 13 van de bestuursrapportage staat de doelstelling 'Meer groen in de directe omgeving' op groen. Zou kunnen worden toegelicht op basis van welke indicator is beoordeeld dat deze op groen staat? Hetzelfde geldt voor de opvolgende doelstelling 'Stimuleren vergroening van de wijk'.	De doelstelling 'meer groen in de directe leefomgeving' wordt gemonitord aan de hand van de ontwikkeling van het aantal vierkante meters groen in de bebouwde kom. Het streven is om dit het aantal vierkante meters in 2030 met 5% te laten toenemen ten opzichte van 2023. In 2023 heeft de eerste meting plaatsgevonden, in 2027 volgt een nieuwe meting. Vergroening van de directe leefomgeving realiseren we nadrukkelijk samen met anderen. Daarom stimuleren we Brabanders en organisaties om bij te dragen aan meer groen in hun omgeving, o.a. door innovatieve initiatieven te ondersteunen. Lopende subsidieregelingen als Schoolpleinen van de Toekomst en het Buurtnatuur- en buurtwaterfonds zijn succesvol. Op basis hiervan is de verwachting dat de doelstelling wordt gehaald binnen de gestelde termijn.

141	Economie, kennis en talentenontwikkeling	Burap, pag. 15	Op pagina 15 staat de doelstelling Ontwikkelen, benutten en behouden van voldoende talent op alle niveaus. Kan worden aangegeven hoe het college zich inzet om deze doelstelling te behalen in de sectoren waar er juist de komende jaren een groot oplopend tekort is (specifiek de zorgsector)?	De provincie zet breed in op het ontwikkelen, benutten en behouden van talent. We voeren geen afzonderlijk arbeidsmarktbeleid per sector, maar richten ons op vraagstukken die in meerdere tekortsectoren spelen, waaronder zorg, ICT, techniek en de bouw. Via PACT Brabant zetten we samen met de arbeidsmarktregio's, onderwijs en werkgevers in op LLO en het versterken van de leer- en ontwikkelcultuur bij Brabantse organisaties. Daarnaast werken we aan het verhogen van de arbeidsproductiviteit door slimmer werken te organiseren en sociale en technologische innovaties toe te passen. Ook zetten we nadrukkelijk in op Jong Talent, zodat jongeren de juiste vaardigheden ontwikkelen en voor de Brabantse arbeidsmarkt behouden blijven en zetten we in op het versterken en herwaarderen van vakmanschap. De inzet is daarmee ook relevant voor sectoren waar de tekorten sterk oplopen, zoals de zorg, waarbij samenwerking met sectorale en regionale partners noodzakelijk is.
142	Energie	Burap, pag. 17	Kan worden toegelicht hoe de ruimtelijke procedures bij netuitbreidingen geoptimaliseerd zijn (doelstelling op pagina 17)?	Door het bevoegd gezag bij hoogspanningsinfrastructuur bij de provincie te beleggen, ontstaat er een provinciale procedure in plaats van meerdere gemeentelijke procedures. Hiermee wordt het proces eenduidiger en dit leidt tot versnelling en optimalisatie. Het kabinet is voornemens het bevoegd gezag voor 110kV- en 150kV hoogspanningsinfrastructuur bij de provincie te leggen. Daarmee wordt ook onduidelijkheid weggenomen over wie bevoegd gezag is, hetgeen ook versnelling met zich teweegbrengt.

143	Basisinfrastructuur mobiliteit	Burap pag. 20	De prestatie verkeersveiligheid staat op groen. Dit terwijl Brabant nog steeds jaarlijks een enorm aantal verkeersslachtoffers te betreuren heeft. Kan worden toegelicht hoe het college voor deze prestatie tot de beoordeling groen gekomen is?	Daarom staat de Doelstelling Verkeersveiligheid ook op rood. De prestaties die door de provincie worden gedaan in het kader van deze doelstelling zijn wel uitgevoerd of liggen op schema. En dus staat het stoplicht op groen. Ongevallen hebben bijna nooit één enkele oorzaak, maar ontstaan door een combinatie van factoren, zoals het wegontwerp, het voertuig en menselijk handelen. In ruim 90% van de gevallen is menselijk gedrag (zoals een stuurfout, afleiding of te hard rijden) één van de samenstellende oorzaken. Er is dus hier vaak niet een één-op-één relatie tussen doelstelling en prestaties.

144	Mobiliteit		De komende jaren wordt er een tekort verwacht van 10 miljoen euro op het onderhoud van onze provinciale wegen. Kan het college aangeven of deze tekorten in onderhoud ervoor zullen zorgen dat we op de lange termijn meer onderhoud zullen moeten plegen en of er in de toekomst dus nog meer tekorten op het onderhoud van provinciale wegen zijn? Kan een doorkijk worden gemaakt voor de komende tien jaar? De komende jaren zijn de kosten namelijk gedempt door een aantal getroffen maatregelen, in hoeverre is dit ook voor de lange termijn houdbaar?	Deze ontwikkeling en het feit dat er structureel meer middelen nodig zijn, is reeds aangekondigd bij de eerste vaststelling van de uitvoeringsagenda KOPI in 2017. De Staten zijn geïnformeerd over de oorzaken (o.a. uitbreiding en ouderdom van het areaal) en de reeds genomen maatregelen (o.a. overdracht van provinciale wegen). De extra middelen zijn nodig om het areaal op het minimale kwaliteitsniveau te kunnen houden. Zo voorkomen we verkeersonveilige situaties a.g.v. de staat van onderhoud, dat er juist geen sprake van kapitaalvernietiging is en hebben we de laagste kosten over de totale levensduur. Er is nu in ieder geval een doorkijk gemaakt t/m 2040.

145	Cultuur		Het college geeft aan dat ze cultuureducatie in het onderwijs hebben verankerd en dat deze prestatie op groen staat. Kan worden aangegeven welke maatregelen het college hier concreet voor heeft genomen, welke middelen hier geïnvesteerd zijn en hoeveel middelen er nog beschikbaar zijn? Hoeveel scholen hebben dankzij de inzet van dit college cultuureducatie verankerd in het onderwijs die dat eerder niet hadden?	Ten behoeve van de verankering van cultuureducatie in het onderwijs, voeren we het Programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) uit in samenwerking met het Rijk en de Brabantse gemeenten. Het programma berust op een Rijksregeling met een matching constructie, waarbij ca. 1,4 mln. door deelnemende gemeenten wordt ingelegd en de provincie 434.000 euro voor specifiek dit programma inlegt. Daarmee matchen we samen meer dan 100% van het bedrag van ruim 1,5 mln. van het Rijk. Daarnaast investeren we via het werkplan van Kunstloc Brabant ook in cultuureducatie in het onderwijs. Vanaf 2027 gaat dit jaarlijks om een budget van €60.000,- en 5000 uur. De bedragen die hier genoemd worden zijn jaarlijks; het specifieke programma CMK loopt tot en met 2028. Sinds 2025 doen alle gemeenten mee aan CMK. Verankering van cultuureducatie in het onderwijs vereist continue aandacht en inzet. In 2025 zijn er in totaal 569 scholen bereikt (536 PO-scholen, 21 VO-scholen en 12 VMBO). Er zijn 61 nieuwe scholen bereikt.

146	Cultuur	Burap pag. 22	Kan het college aangeven wat zij de afgelopen jaren hebben gedaan om het verhaal van Brabant te vertellen? Deze indicator op pagina 22 staat op groen, hier zouden we graag wat meer toelichting op krijgen. Zijn er daarnaast voor deze specifieke prestatie nog middelen beschikbaar?	De verhalen van Brabant worden ontsloten via de website erfgoedbrabantverhalen.nl van Erfgoed Brabant. Daarnaast wordt via de eigen provinciale media sociale media en de nieuwsbrief Levendig Brabant aandacht besteed aan onze verhalen om het bereik te vergroten. Naar aanleiding van de motie M36-2026 'Geef Brabantse verhalen een stem' is een statenmededeling over het bereik van de verhalen van Brabant met PS gedeeld. Daarnaast vertelt ook het Noordbrabants museum het verhaal van Brabant. Er zijn middelen beschikbaar voor specifieke verhalen (Zuiderwaterlinie, Brabant Herinnert, Hollandse Waterlinies). Deze bestuursperiode zijn ook incidentele middelen beschikbaar gesteld om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen om het verhaal te vertellen, zoals versterking van 'Ons Kloosterpad' (Religieus Brabant) en de tentoonstelling 'De Nassaus van Breda" in het Stedelijk museum Breda (bestuurlijk Brabant).
147	Erfgoed		Heeft het college vanuit haar rol in erfgoed en het vertellen van het verhaal van Brabant ook een rol in het project 'Linie 29' van de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught, Sint-Michielsgestel en Heusden?	We hebben in 2019 hierover een convenant ondertekend met betrokken partijen. We zijn vanuit onze rol in de Zuiderwaterlinie hierbij betrokken. We hebben verder geen actieve trekkende rol in dit project.

148	Leningen		Graag een overzicht verstrekken van alle leningen waar momenteel een achterstand is in het betalen van rente en aflossing aan de provincie? Graag daarbij vermelden wat het oorspronkelijke bedrag was, de huidige stand van de lening en het bedrag in achterstand en vanaf welke datum de verplichtingen niet zijn nagekomen?	Antwoord volgt

149	Ruimte en wonen		Gemert Bakel wil graag hun bedrijventerrein gaan uitbreiden. Er is een enorm tekort aan bedrijventerrein. Het CDA heeft hier eerder al vragen over gesteld. Er is nu een rechtszaak in voorbereiding tussen gemeente en provincie over de plaats van de uitbreiding. Het CDA heeft gevraagd om alsnog met elkaar in overleg te gaan. De bereidheid voor een gesprek was aanwezig bij GS bij de beantwoording van de vragen van het CDA. Inmiddels was er een afspraak met GS gemaakt. Inmiddels is deze weer geannuleerd door GS. Waarom is deze afspraak geannuleerd terwijl de datum al vast lag en komt er alsnog een afspraak?	Dit betreft geen technische vraag.
150	Bedrijfsvoering		Graag exact aangeven hoeveel en welk percentage bezwaarschriften niet tijdig afgewikkeld zijn door de provincie. In de vorige rapportage stond dat dit 33% was?	In het eerste en tweede kwartaal van 2026 zijn in totaal 90 bezwaarzaken in behandeling genomen. Van deze zaken zijn er 34 ingetrokken of doorgezonden. Hierdoor bleven 56 zaken over waarvoor advies aan GS is opgesteld. Van deze 56 zaken zijn 37 zaken binnen de gestelde termijn afgehandeld en 19 zaken buiten de termijn. Dit resulteert in een percentage van 67% binnen de termijn en 33% buiten de termijn.

151	Landbouw en voedsel		De provincie Brabant heeft bij de totstandkoming Brabants Streekgoed financieel ondersteund. Ziet u mogelijkheden en bent u beried om dit verder uit te rollen? Dus mogelijk binnen provinciehuis of bij andere partners?	Op dit moment loopt de ondersteuning ten einde. Binnen het VGNP loopt een verkenning voor een nieuw samenwerkingsproject dat kan bijdragen aan het ondersteunen van Brabants Streekgoed. Dit is momenteel nog in de ontwikkelfase en is hierdoor nog niet definitief.
152	Bedrijfsvoering		Graag de capaciteitsontwikkeling in FTE van de laatste 8 jaar (inclusief dit jaar) weergeven? Ook de ontwikkeling van het aantal zzp-ers van de laatste 8 jaar vermelden	Antwoord volgt
153	Investeringsoverzicht / Mobiliteit		Graag verklaren waarom in investeringsoverzicht de wegeninvesteringen een negatief bedrag is en wat de oorzaak is	Bij wegeninvesteringen wordt onderscheid gemaakt tussen onderhoud en reconstructie. De projecten worden integraal aanbesteed (in programma 8). De bijdrage in de reconstructie wordt intern doorbelast naar programma 9. Hierdoor kan er op onderdelen per saldo sprake zijn van een opbrengst (negatieve investering.
154	Mobiliteit		Zijn er al nieuwe stikstofberekeningen gemaakt voor de realisatie van de aanpassingen van de provinciale weg N269 in de gemeente Oosterhout gemaakt? Wat is u de exacte stand van zaken?	Zie beantwoording vraag 17 (VVD)

155	Mobiliteit	Burap pag. 105	Wat is de status van de motie: Oplossing voor Chaam. Dit betreffende de N639. Het weren van vrachtverkeer. Dus graag aangeven wat er exact tot nu toe met deze motie is gedaan?	De projectinformatie staat hier. 1. Met klem aan te dringen op een spoedige herbeoordeling van het vrachtverbod, op het moment dat een juridisch houdbaar verkeersbesluit haalbaar lijkt Onze conclusie dat een vrachtverbod niet haalbaar is noch het gewenste oplossend vermogen biedt, blijft vooralsnog overeind. 2. Ook andere mogelijkheden samen met de gemeente Alphen-Chaam te (blijven) verkennen, waaronder in ieder geval het aanleggen van een (provinciale) rondweg, de overdracht van de N639 binnen de kom naar de gemeente om zo zelfstandig een 30 km/u-regime en aanvullende fysieke maatregelen te kunnen afdwingen, en/of het toepassen van technologische oplossingen; Het initiatief daarvoor ligt bij de gemeente conform eerdere afspraken. Tot op heden hebben we geen toenadering van de gemeente gehad. 3. De Staten in het vierde kwartaal te informeren over impact van de vrachtwagenheffing (vanaf juli 2026) op de verkeersintensiteit in de kern en over de voortgang op dit dossier en daarbij aan te geven waar de provincie en gemeente samen op inzetten. Dit pakken we in kwartaal 4 2026 op samen met de beantwoording op motie M37-2026.

156	Ruimte en wonen		Wat is de status van woningbouwplannen in Olland? Bewoners geven aan dat de provincie hier woningbouw niet wil toestaan?	De locatie voor woningbouwontwikkeling De Locht in Olland is door de provincie akkoord bevonden. De gemeente is daarbij gewezen op de mogelijke gezondheidsrisico's die bouwen in de nabijheid van een geitenhouderij (zie link) met zich kan meebrengen. De gemeente heeft in dit kader een eigen afweging te maken.

157	Energie	Burap, pag. 17	Bij energie staan bijna alle bolletjes op groen. Dit terwijl er bijna 70.000 woningen niet gebouwd kunnen worden. We hebben de statenmededeling gelezen. Echter wat gaat de provincie er nu exact zelf aan doen behalve overleggroepen? Veel bouwbedrijven maken zich grote zorgen. Het CDA zou graag zen dat we iedere twee weken een update ontvangen van de voortgang van de aansluitingen?	De methodiek van verantwoorden met stoplichtjes betekent dat we 'groen' aangeven wanneer we op koers liggen. Een deel van de stoplichten (onder wat gaan we daarvoor doen) betreft onze eigen acties en prestaties. Deze liggen op schema en zijn om die reden groen. Onder 'wat willen we bereiken' staan 2 stoplichtjes, waarvan er een op oranje staat. Deze heeft betrekking op de onderstaande 5 indicatoren, waarbij deze onder andere oranje is vanwege het gevraagde vermogen op de wachtlijst bij Enexis. **Wat willen we bereiken?** **In 2030 dient de helft van de energie (elektriciteit, warmte en brandstoffen) die in Brabant gebruikt wordt, opgewekt te zijn uit hernieuwbare bronnen, voornamelijk uit Brabant.** **Indicatoren:** • De ontwikkeling van het totale energieverbruik in Brabant. • De ontwikkeling van de opwek van hernieuwbare energie in Brabant (BBV-verplichte indicator). • Totaal gevraagde vermogen voor afname op de wachtlijst bij Enexis • Totaal gevraagde vermogen voor teruglevering op de wachtlijst bij Enexis • Gemiddelde energiequota - Huishoudens waarbij de energierekening als aandeel van het inkomen (te) hoog is Enexis heeft half september 2026 gecommuniceerd dat er voor alle kleinverbruik aansluitingen, die voor 1 juli via het reguliere proces zijn aangevraagd, capaciteit is. Enexis geeft aan dat er voor 55.000 (van de 77.000) woningen, die in de overgangsregeling zijn aangemeld, op dit moment geen aansluiting mogelijk is. Enexis geeft daarbij ook aan dat niet ieder aangemeld project even concreet is; dat sluit ook aan bij de constatering dat het aantal aangemelde woningen veel

				hoger is dan op grond van ervaringsgegevens verwacht zou worden. Het cijfer voor woningen waarvoor voorlopig geen aansluiting is, moet daarnaast gezien worden als een momentopname. Door netuitbreidingen en maatregelen uit de crisisaanpak (met Rijk regio's, netbeheerders en ACM) en Brabantse Aanpak Netcongestie zal er meer ruimte op het net komen. Onze aanpak richt zich op enerzijds het optimaal gebruik van de beschikbare ruimte op het net via concrete afspraken in zowel het bestuurlijk overleg Netcongestie als de Brabantse Aanpak Netcongestie. Beiden zijn gericht op concrete maatregelen/acties van Netbeheerder en overheden. Daarnaast zetten we ons in op de versnelling van uitbreiding van het elektriciteitsnet door bevoegd gezag op ons te nemen voor diverse concrete projecten. Het inzichtelijk maken van de voortgang van het aantal gerealiseerde aansluitingen zijn wij als de verantwoordelijkheid van Enexis. Over deze informatie beschikken wij niet.
158	Bestuur en veiligheid	Burap pag. 37	Op blz. 37 staat dat er 5 innovatieve projecten bij brede welvaart beloond gaan worden met een subsidie. Wat zijn exact de criteria en kijkt men ook naar verdeling tussen West en Oost Brabant	Antwoord volgt

159	Moerdijk		Wat is nu de status omtrent Moerdijk? Welke bedragen in de begroting van 2027 zijn aan te wijzen voor powerport Moerdijk en waar gaan die bedragen exact aan besteed worden?	Eind juni 2026 zijn er bestuurlijk afspraken gemaakt tijdens het BO Powerport. Hier zijn allerlei afspraken gemaakt, o.a. over het uitwerken van een alternatief, kleiner scenario. Momenteel worden de afspraken uit het BO Powerport uitgewerkt en wordt de komende periode het kleine scenario met prioriteit uitgewerkt. De Begroting 2027 moet nog worden vastgesteld door PS.
160	Moerdijk		Zijn er nog voldoende gelden beschikbaar voor de Moerdijk regeling	In de openbare besluitenlijst van 31 augustus 2026 heeft u kunnen lezen dat de provincie op korte termijn extra budget vrijmaakt voor Powerport regio Moerdijk. Bij de Begroting 2027 zal hiertoe een voorstel aan uw Staten worden gedaan. Het gaat hier onder meer om budget voor de Moerdijkregeling. Deze afspraken komen uit het bestuurlijk overleg van 29 juni jl. (zie memo gedeputeerde). Later volgen nog aanvullende financiële afspraken tussen Rijk en regio, op basis van een totaaloverzicht van kosten en baten.
161	Ruimte en wonen	Burap, pag. 44	Blz. 44. Bij voorbeeld projecten bedrijven terrein is daar Roosendaal ook in meegenomen? Gaat die ook nog ondersteund worden? Betreft coöperatie tussen bedrijventerrein Majoppeveld en ZLTO	Aannemende dat met 'voorbeeld projecten bedrijventerreinen' de bedrijventerreinen bedoeld worden die onderdeel zijn van de aanpak Grote Oogst, dan is dat inderdaad het geval. De Roosendaalse terreinen Borchwerf I en Majoppeveld nemen sinds halverwege dit jaar (gecombineerd) deel aan Grote Oogst.

162	Mobiliteit		Hoever staat met het onderzoek naar de spitsafsluiting in Breda? Zijn er al bevindingen bekend en wat zijn die? Wanneer zijn alle bevindingen gereed?	De verschillende stakeholders zoals gemeenten, Prorail, Rijkswaterstaat zijn met elkaar in gesprek en een extern bureau maakt een onafhankelijke evaluatie. Deze is in concept ambtelijk besproken en vervolgens wordt in bestuurlijk overleg over het vervolg gesproken.
163	Mobiliteit		Er zijn al diverse signalen uit Etten-Leur bij de provincie afgegeven aangaande de realisatie van de ondertunneling van het spoor? Gaat de provincie hiervoor gelden beschikbaar stellen en waarom wel of niet?	De ondertunneling van het spoor in Etten-Leur is niet opgenomen in de Programmering Mobiliteit. De maatregel is geen onderdeel van korte termijn maatregelpakketen in het RMP. de MMMP's. De primaire verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het Rijk.
164	Erfgoed		Wat is de status van de toezegging van GS om te kijken naar de mogelijkheden van de herinvulling van de kerk in Schijf? Welke contacten zijn er geweest en wat gaat het plan van aanpak worden	Wij zijn niet betrokken bij een plan van aanpak met betrekking van de herinvulling van de kerk in Schijf. Vanuit de provincie zien wij hier vanuit ons erfgoedbeleid geen rol omdat de kerk geen monument is. We hebben de stichting gewezen op het Nationaal Restauratiefonds om zich te laten informeren naar de mogelijkheden van Brabants Erfgoedfonds zijn in geval de kerk gemeentelijk monument wordt. Tijdens de bespreking van de wensen en bedenkingen voor de verkoop van de aandelen in de N.V. Monumentenbeheer Brabant aan BOEi is dit aan de orde geweest. U bent daarover geïnformeerd op 2 april 2026 via een memo gedeputeerde Smeulders.

165	Ruimte en wonen		Gaat er een nieuwe subsidie ronde komen m.b.t. collectieve woonvormen?	Deze bestuursperiode komt er geen nieuwe regeling voor collectieve woonvormen. Een mogelijke vervolginzet is ter afweging voor de volgende bestuursperiode (2027–2031).
166	Ruimte en wonen		Kan het college aangeven welke risico's zij ziet rondom het behalen van de woningbouwopgave als het gaat om netcongestie. Kan per gemeente worden aangegeven hoeveel procent van de plannen waarschijnlijk niet binnen de geplande termijn doorgang kunnen vinden? Om hoeveel procent van de totale woningbouwopgave voor Brabant gaat dit (tot 2036)? Welke instrumenten zouden we als provincie kunnen inzetten om de verzwaring van het stroomnet te versnellen?	Antwoord volgt

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

167	Bestuur en veiligheid		Voor de toezichtgebieden Huisvesting vergunninghouders, Informatie- en archiefbeheer en Omgevingsrecht wordt verwacht dat de doelstellingen in 2026 niet gehaald worden (kleur rood). Welke concrete organisatorische, juridische of capacitatieve belemmeringen onderbouwen deze rode score?	Antwoord volgt
168	Bestuur en veiligheid		Op welke termijn verwacht het college dat het opgestelde hersteltraject of de actieve toezichtrol leidt tot een kwalitatieve herziening van de beoordeling bij de betrokken gemeenten?	Antwoord volgt

Provincie Noord-Brabant

Beantwoording nagekomen technische vragen Bestuursrapportage II 2026 – Statenvoorstel 08/26

169	Bestuur en veiligheid		Hoewel alle gemeenten voor 2026 onder repressief toezicht vallen, lezen we over grote financiële onzekerheden vanaf 2028 door kortingen op het gemeentefonds en de Wmo/Jeugdzorg. Welke specifieke stuurindicatoren of normen hanteert de provincie binnen het geactualiseerde Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2026 (GTK) om gemeenten tijdig bij te sturen op meerjarige structurele tekorten zonder de uitvoering van provinciale prioriteiten in gevaar te brengen?	Antwoord volgt

170	Ruimte en Wonen		De verwachte netto toename van de woningvoorraad voor 2026 ligt met circa 12.500 tot 13.000 woningen net onder de jaarlijkse norm van 13.500. Gegeven een jaarlijkse sloop/onttrekking van circa 2.000 woningen: wat is de exacte capaciteits- en financiële knelpuntanalyse (o.a. netcongestie, stikstof, ambtelijke capaciteit) die het realiseren van de benodigde bruto 15.500 woningen belemmerde, en hoe borgt de provincie de uitvoering via de Wet versterking regie volkshuisvesting?	Antwoord volgt
171	Ruimte en wonen		De harde en geprogrammeerde plancapaciteit voor bedrijventerreinen ligt op 125% ten opzichte van de streefwaarde van 100%. In hoeverre is bij deze kwantitatieve capaciteit rekening gehouden met de fysieke en infrastructurele beperkingen (zoals netcongestie en milieuzones) op de 18 Grote Oogst-terreinen?	Antwoord volgt

172	Ruimte en wonen		Welke juridische/financiële instrumenten krijgt het op te richten herstructureringsbedrijf om de feitelijke verduurzaming en uitgifte te versnellen?	Antwoord volgt
173	Ruimte en wonen		Binnen het project Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat oftewel de GOL lopen de kosten op door het verleggen van Enexis-infrastructuur en stijgende brandstofprijzen, die opgevangen worden binnen de post Onvoorzien. Welke risicoanalyse ligt ten grondslag aan het opvangen van deze kosten? Hoeverre is de huidige post Onvoorzien toereikend genoeg om eventuele aanvullende tegenvallers binnen de resterende realisatiefase op te vangen?	Antwoord volgt
174	Natuur en milieu		De doelstelling om het Natuurnetwerk Brabant in 2030 volledig ingericht, verbonden en beheerd te hebben kleurt oranje/rood, omdat verwacht wordt dat niet alle gronden tijdig beschikbaar zijn. Welk areaal aan gronden betreft dit exact?	Onze inschatting, op basis van het huidige realisatietempo, is dat na 2030 nog ca 2300 hectare beschikbaar zou moeten komen voor NNN. Welke percelen dit dan precies betreffen is niet te zeggen omdat we niet weten voor welke percelen de komende jaren aanvragen ingediend gaan worden.

175	Natuur en milieu		Welke strategische of onteigeningsinstrumenten worden overwogen om de grondpositie te versterken?	Overwogen kan worden : meer minnelijke verwerving met als sluitstuk onteigening (vss/o), wettelijke herverkaveling, eerste recht van koop als provincie inzetten.
176	Natuur en milieu		Wat is de verwachte opleveringsprognose van de ecologische verbindingszones (EVZ) voor 2026-2027?	De EVZ-prognose bedraagt in 2026: 80 hectare en in 2027: 35 hectare.
177	Natuur en milieu		De ambitie voor bosuitbreiding en bosomvorming kampt met een substantieel tekort aan beschikbare middelen. Welk financieel gat is exact berekend om de provinciale bosdoelen te halen, en welke opties voor cofinanciering (zoals via het Rijk, stikstofcompensatie of particuliere fondsen) worden verkend om deze doelstelling te vlottrekken?	De kosten voor bosuitbreiding zijn erg afhankelijk van het type bos (natuurbos, voedselbos, agroforestry) en waar de kansen zich voordoen (binnen of buiten het NNB), zowel met betrekking tot eventuele grondwaardedaling als voor inrichtingskosten. De huidige gemiddelde grondwaardedaling bij het omzetten van landbouwgrond naar bosgrond is ongeveer €100.000 per hectare. De huidige inrichtingskosten voor nieuw bos bedragen gemiddeld zo'n €22.000 per hectare. Ook de kosten voor bosrevitalisering kunnen verschillen per locatie en de maatregelen die genomen moeten worden. De huidige kosten voor bosrevitalisering liggen gemiddeld rond de €10.000 per hectare. Voor de financiering kijken we vooral naar het rijk bij uitwerking Natuurplan en Natuurpact 2.0 maar we onderzoeken ook kansen voor private financiering en circulaire houtbouw.

178	Natuur en milieu		De prestatie voor de minimalisatieverplichting van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) loopt vertraging op doordat de nationale emissiedatabase pas in 2027 openbaar wordt. Hoe voert de provincie haar directe Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) taken uit ten aanzien van de halveringsdoelstelling voor 2030 zolang deze centrale emissiegegevens niet openbaar toegankelijk zijn?	Antwoord volgt
179	Natuur en milieu		Zowel de beoogde gezondheidswinst voor NO2 en PM2,5 (Luchtkwaliteit) als de drempelwaarden voor geurhinder worden op basis van de huidige scenario's niet gehaald respectievelijk overschreden. Welke aanvullende maatregelen overweegt het college om de daling van emissies bij provinciale bedrijven af te dwingen?	We voldoen weliswaar aan de huidige nationale normen, m.b.t. de aanscherpte normen die in 2030 ingaan inventariseren we welke aanvullende maatregelen mogelijk zijn. De maatregelen worden beoordeeld op haalbaarheid, impact en uitvoerbaarheid. Over welke maatregelen we gaan treffen moet nog een besluit worden genomen. Het industriële geurbeleid in Nederland is zodanig ingericht dat een beperkte mate van geurhinder is toegestaan. De meeste provinciale bedrijven voldoen aan de geldende geurnormen, in een enkel geval loopt er al een procedure om de vergunning aan te scherpen.

180	Natuur en milieu		Op welke termijn kan op basis van de rapportages worden vastgesteld of de stijging in geurklachten een eenmalige piek of een structurele trend betreft?	Om te beoordelen of dit een eenmalige piek of structurele trend is, is een langere reeks van opeenvolgende jaren nodig. Een gebruikelijke periode in de beleidsmonitoring is minimaal 3 tot 5 jaar.